

Tractatus de podagra, in quo de ultimis vasis et liquidis, et succo nutritio, tractatur / [Clifton Wintringham].

Contributors

Wintringham, Clifton, 1689-1748.

Publication/Creation

Eboraci : J. White, for F. Hildyard, 1714.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/pygcwg6x>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

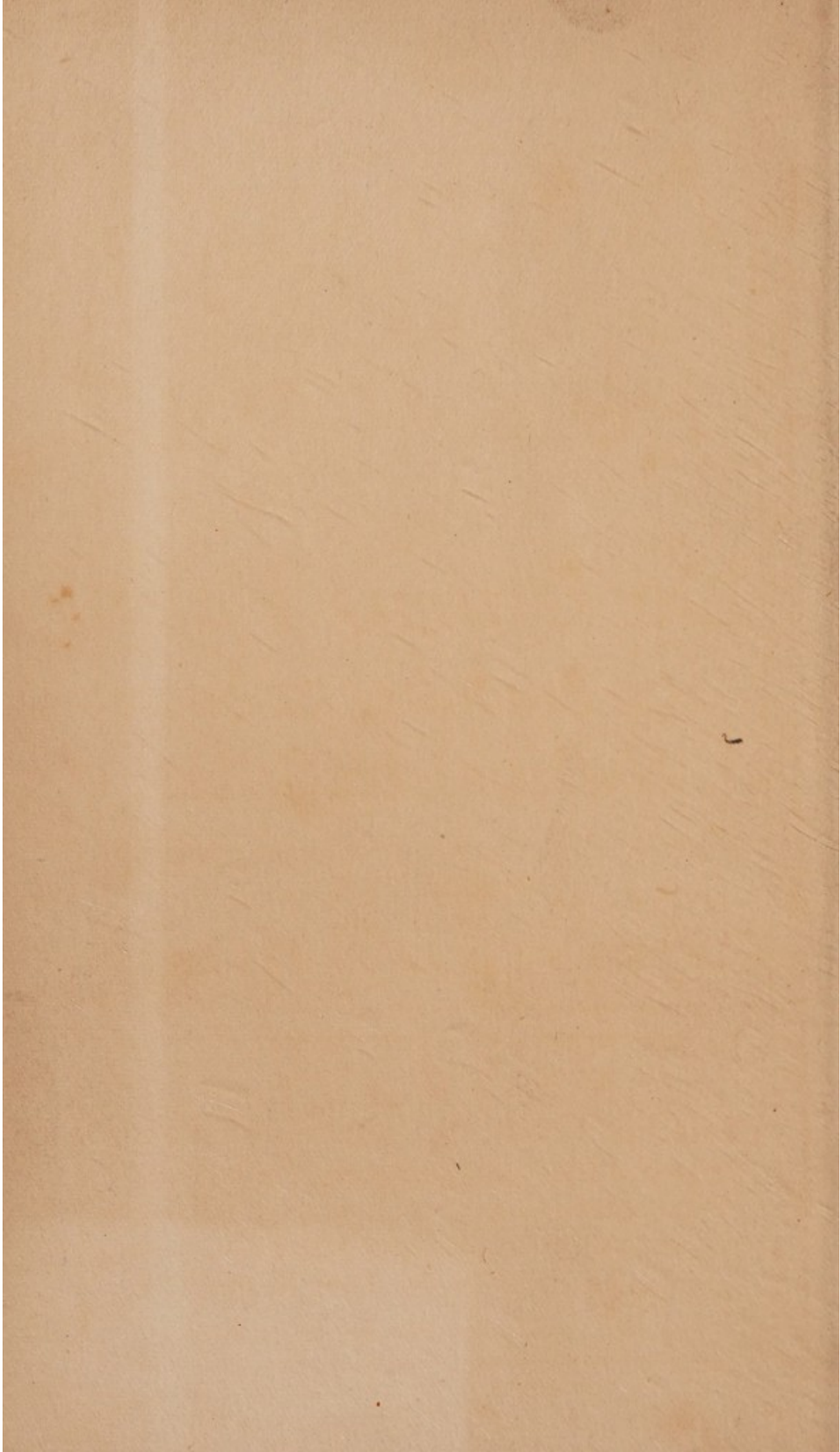
Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

55051/B

12/1/6

TRACTATUS

DE

PODAGRA,

IN QUO

De *Ultimis Vasis*
et *Liquidis*, et *Succo*
Nutritio, tractatur.

AUTHORE

CLIFTONO WINTRINGHAM.

EBORACI:

Excudebat J. WHITE, Impensis F. HILD-
YARD, ad Insigne Bibliorum in Vico vulgô
dicto *Stone-Gate*; et J. CHURCHIL,
LONDINI, ad Insigne Nigri Cygni in
vico dicto *Pater-Noster-Row*. MDCCLXIV.

TRACTATUS

DE

PODAGRA

IN QVO

*This Book belongs to the Library
in the Charity School Chamber
in Nottingham given by Dr
William Standfast*

AUTHOR

WILLIAM WINTINGHAM

ERRATA

Scudeler J. WHITE, impensis F. Hill-
YARD, ad hunc Bibliopam in Vico vultu
dico Street-Gate, et J. CHURCHILL
LONDINI, ad hunc Bibliopam in Vico
vico dico Street-Gate, MDCCLXIV

PRÆFATIO.

*U M Veteres, uti
Auctor est Hyp-
pocrates; non
fictis Hypothesi-
bus, sed Experimentis et Ra-
tiocinationibus ab iis deductis,*

Medicinam instituere ; et Recentiores missis Qualitatibus Occultis, et fictis Chymicorum, et aliorum quorundam Hypothesibus, Medicinam nulli Philosophorum Sectæ subditam excoluere : Visum est in hoc Tractatu, hujus Morbi Causam eodem modo investigare, et ad Mechanicam, quantum possumus, Certitudinem deducere. Mirari enim aliquando subiit, post tot præclara inventa in Animali Fabrica, post tantas de Fluidorum motu et Natura Propositiones, nihil fere adhuc

de Morbis particularibus statutum sit. Unde nec ea accesserunt Arti Medicæ incrementa, quæ a tali Instituta Ratiocinatione, in eorum Causis investigandis, Phænomenis solvendis, et Erroribus non paucis discutiendis sperari fas erat. Hanc ob Rationem pensum hoc nobis instituimus; Et si hujusmodi Ratiocinatione in hoc Morbo, cujus Causa adeo ignota, cujus Sedes adeo a sensibus remota, aliquid statueri valeamus; Quid a tali methodo in iis melius cognitis expectari non liceat?

Nullas huic Morbo Remediorum Formulas Specificas, quales jactat Empericorum vulgus adjeci; quippe nihil tale novi. Qui tamen Theoriam hic traditam probe callet, quid de Praxeos Methodo a nobis laudata statuendum satis videbit. Quod de Arteriis Lymphaticis, Ultimis Vasis et Liquidis, et Succo Nutritio dixi, iis libenter subjicio, qui summam in his stabilendis difficultatem norunt; Quibus si arridet nostra Sententia, aliorum Judicia non morabor; Si non, non solus erravi:

Et

PRÆFATIO.

vii

*Et hoc forsā Emolumentū ex
Labore nostro Arti Medicæ
profluat, quod alios ad has res
perscrutandas excitet, ad quas
fuit nobis mediocre nimis Inge-
nium.*

Dabam Ebor. Decemb.

14. 1714.

A 4

IN-

P R A E F A T I O .

Et hoc forsan Emolumentum ex
Labore nostro Arti Medicae
prostat, quod alios ad has res
perscrutandas excites; ad quas
fuit nobis mediocre nimis Inge-

num.

Dabam Ebor. Decemb.
14. 1714.

A + IN

INTRODUCTIO.

 Ujus Morbi Phæ-
 nomena tot variis
 modis ab Autho-
 ribus jam fue-
 runt tractata, tantaque
 farragine sunt in-
 voluta, ut vera Morbi In-
 doles vel penitus his Nebu-
 lis obscuretur, aut saltem,
 Lucem admodum debilem
 & erraticum quærentibus
 transmittat. Dum enim
 quisquis Hypothesin, poti-
 us in Museo excogitatam,
 quam a Rei natura petitam,
 stabilire contendit, et Expe-
 rimenta

INTRODUCTIO.

rimenta undique collata, ad Sententiam confirmandum pessime detorquet, eo jam ventum est, ut hic Morbus *το' ασύνηλον* vulgò existemetur.

Cum autem in hoc Tractatu veritatem solummodo prosequi decrevimus, visum est quo melius Scopum attingamus, Fretumque hoc Adriaticum recto cursu præternavigemus, Capita sequenti Methodo disponere.

Primo, Symptomata ejus omnia, aggrediendi modum, Tempestates Anni, et Regularis Paroxyfmi durationem describemus.

Secundo, Enarrabimus varias vivendi Methodos et

Tem.

Temperamenta eorum, qui Morbo hoc dolorifico frequentissime laborant.

Tertio, Mutationes in Corpore Humano orientes, ab istis Vitæ Rationibus, quas ad Morbum hunc producendum proclives esse omnes agnoscunt, a certissimis Mechanismi Principiis investigare conabimur; Et hisce jactis Fundamentis, veram Morbi causam deducere.

Quarto, Symptomatum ejus omnium Rationem, Mechanicis Legibus consentaneam, reddemus.

Quinto, Veras Indicationes curatorias hoc ex fonte deducemus, et quibus præsiidiis

INTRODUCTIO.

præfidiis Ars Medica hisce
Podagricis succurrere valeat.

Vides, *Erudite Lector*, Pen-
sum quam arduum, quam
amplum hic suscepimus; &
utinam tantæ essent Vires
nostræ, ut quod conati su-
mus revera exequamur.
Tuum autem est, quicun-
que es Ingenio solertior,
Judicio firmior, Errores a
nobis in hoc Tractatu com-
missos corrigere, Defectus
ejus supplere, et Palmam
arripere, cui nos frustra
inhiavimus. Hoc enim pa-
cto eveniat necesse est, mor-
bum hunc adhuc in tene-
bris latentem, in lucem pro-
venire.

De

De Podagra.

C A P. I.

SYMPTOMATA hujus *Sympto-*
Morbi Regularia Vere *mata Re-*
& Autumno, præ cæ- *gularia.*
teris Anni Tempesta-
tibus, se nobis osten-
dunt; eoq; præcipue
si Aer humidus, frigidus, & pro-
cellosus sit. Hæc autem brevi
advenire denotat Ventriculus, in-
digesta

De *PODAGRA*.

digesta mole Cruditatum oppres-
sus, & Ructus nunc acidus, nunc
nidorosos emittens; etiam si Cibi
coctu idonei & minime difficiles
tantum ingesti sint. His succe-
dit Torpor quidam omnium
Membrorum Corporis, sed præ-
cipue Crurum & Pedum, adeo
ut ad Motum multo magis sunt
inepta, quam statu naturali, aut
ubi nulla *Podagræ* Symptomata
Paroxysmum jam irruiturum o-
stendunt; Dein huic Venarum
Varices Partis affectæ.

Oritur hic Morbus cum Do-
lore aliquam Pedis partem ten-
dente, coarctante, dilacerante,
cum Sensu Frigidi cujusvis in
Partem dolentem affusi; Quibus
Horror & Rigor, & dein iis Calor,
& Dispositio Febrilis succedunt.
Hi Dolores sensim augentur, ut
decrepant Horror & Rigor, aliif-
que

que innumeris conjuncti sunt, toto Cælo a se mutuo diversis.

Aliqui enim Podagræ, præter Dolores ante memoratos, acutis Instrumentis in Parte affecta pun- gi videntur.

Alii se secari, & lancinari acu- tis Instrumentis in Parte affecta credunt.

Alii Dolores Morsus Canum perfecte simulantes sentiunt, quo- rum viribus Tendines & Liga- menta dilacerari, & distendi vi- dentur.

Alii Dolorem sentiunt non alienum ab eo, qui excitatur a Ferro Candenti in Periostrum, Tendines, Membranas, Nervos, & Ligamenta impresso, & horri- bili modo Hominem miserum excrucianti.

Alii Dolores sentiunt iis si- miles qui ab Osse Fracto, aut Luxato ortum ducunt.

Alii

De *PODAGRA*.

Alii magnam Ponderis molem, nunc deorsum pendentem, nunc Partem gravi Pondere comprimentem, & vi maxima coarctantem, sentiunt.

Hi Dolores per totam Paroxyfmi Durationem non eadem severitate excruciant, sed sensim intenduntur, & brevi decrescunt, statim iterum redituri.

His conjungi possint mille alia Dolorum Phænomena Podagricum miserum excruciantia; nunc a Qualitate Materiæ Morbificæ, nunc a varia ejus in Parte affecta Positione orientia, ut postea demonstrabimus. Et quamvis aliqua horum Dolorum Species Anthrithicum frequentius excruciat, eadem tamen Species non semper per totum Paroxyfimum durat, sed Dolor Punctorius in Lancinantem, Frangentem, &c. se convertit;

De PODAGRA.

vertit; & nunc speciem antea inauditam producit. Præterea in quacunque Corporis Parte Dolores se statuunt, Membrum affectum sensatione tam exquisita pollet; ut a levissimo Stragulorum Pondere, aut Motu Partis insensibili adeo adaugentur, ut Vires Humanæ Patientiæ ad eos sustentandos prorsus impares evadunt.

In hoc Statu, usurpatis frustra Conatibus ad Salutem amissam revocandam excogitatis, per Horas viginti quatuor, plus minus, jacet Podagricus. Quo tempore finito, Dolores diminuuntur, sudores per Cutis Glandulas erumpunt, & placidus Somnus Agro Solatium & Quietem adducit.

Paroxysmo Particulari, (quo Nomine hæc Symptomatum Remissio a Sydenhamio insignitur)

hoc modo finito, Dies proxime subsequens a Doloribus non est immunis, novi enim succedunt Dolores, aliquanto tamen remissiores iis, qui durante Paroxysmo Ægrum excruciarunt. Redeunt autem Dolores eadem severitate Hominem excruciantes sub Noctis ingressum, & eodem modo diminuuntur.

Membrum hoc modo affectum post Tempus aliquod tumet; apparente autem Tumore Dolores mitiores evadunt.

Horum Paroxysmorum series per Tempus aliquod protracta, Paroxysmum *Podagræ*, vulgo ita dictum, constituunt, qui ea Ratione in Diuturnitate augetur, qua Vires Ægri decrescunt. Dum enim florentes *Ætate Juvenili* aggreditur, quatuordecim Dierum spatium terminari solet; ubi autem

tem

De *PODAGRA*.

9

tem Senes, Eosque quolibet modo multum debilitatos aggreditur, in duorum Mensium spatio vix terminatur; imo in Senibus, quorum Vires maxime prosteruntur, per totum fere Annum invenitur, exceptis tantum Mensibus calidioribus.

Abeunte *Podagræ* Paroxyfmo, Pars affecta Pruritu molesto corripitur; & Pës Squamis in Formam Furfuris tegitur.

Podagræ non tantum more supra dicto vehementer excruciantur, quin etiam Mente quasi enervati, a minimo quolibet Animi Pathemate maxime commoventur, & præcipue cum Dolores modo has, modo illas partes invadunt. Patientia enim Ægri perpetuo vagis his Doloribus adeo est agitata, ut non rectius *Podagræ*, quam Iracun-

diæ, Mastitiæ, Timoris, & aliorum gravium Animi Pathematum Paroxysmum diceres.

Viri Juniores & firmo Corporis Habitu florentes, Doloribus longe vehementioribus quam ætate provec̄ti excruciantur; postquam enim Morbus jam summum Cacumen attigit, & Vires Podagræ vel Senectutis adventu, aut alio quolibet modo diminui incipiunt, Dolores semper ea Ratione decrescunt, qua Vires Ægrotantium. Præterea Dolores qui vigente Ætate Pedes solos occupabant, adveniente Senectute in Genua, Femora, & dein in ipsum Corporis Truncum gradatim ascendunt, ea Ratione qua decrescunt Vires Ægrotantium.

Hi Paroxysmi Podagræ postquam per plures Annos Ægrum excruciarunt, *Concretiones To-*

bbæcæ

phaceas producunt; quæ in exteriori Articulorum superficie manifestantur, & demum Temporis Progressu, postquam Cutem & Cuticulam Acrimonia sua exederint, aperte se ostendunt, in Formam Cretæ, Ocul. Cancror. & his similibus, adeo ut Acu eradicari possint.

Paroxysmo finito, & Corpus & Anima brevi ad pristinum statum redeunt, & constantem salutis seriem possident, quousque alterutra Tempestatum prædictarum novos Dolores adducet; nisi Error aliquis in *Rebus Nonnaturalibus*, aliave ejusmodi Paroxysmo Ortum præbeant.

Symptomata hujus Morbi *Irregularia* ad duas has Classes Symptomata Irregularia. reduci possint, viz. ad ea quæ speciem aliquam Regularis Paroxysmi

roxyfmi præ se ferunt. Secundo ad ea, quæ *Symptomata* alterius Morbi simulant.

Ad priorem *Classem* pertinet id Morbi Genus, quod non solum *Pedes* afficit, quin etiam *Genua*, *Femora*, *Brachia*, aliasq; *Corporis* partes invadit. Ad hanc etiam *Classem* ista *Arthritidis* species est reducenda, quæ antedictas *Corporis* partes, ob *Membrum* affectum præ cæteris male se habens, invadit (a). Ita *Equisones* fere omnes *Ischiade* laborare, ex *Observationibus Ramazini* constat (b).

Ad secundam *Classem* pertinent omnes istæ *Species*, quæ aliorum *Morborum* *Symptomata* præ se ferunt, viz. *Apoplexia*,

(a) *Celsus* Lib. 2. Cap. 7.

(b) *De Morb. Artificium*. Pag. 253.

Paralyseos, Diarrheæ, Colicæ, & his similibus (c). Quorum aliqua a Medicamentis externe applicatis, Materiam Podagricam a Locis quibus deponi solebat repellentibus, oriuntur. Aliæ a tota Animalis Fabrica nimis debilitata Ortum ducunt.

C A P. II.

PODAGRA Eos præ cæte-^{Podagrici}
ris invadit, qui dum vige-^{quinam}
bat Ætas & Juventus, victu^{sunt.}
lauto, pleno, & opiparo; Potu

(c) *Musgrave De Arthritide Anomala.*

generoso, magna Copia ingestio ;
otioque continuo, & diuturno
se indulgere : & eos horum præ
cæteris, qui Corpore magno,
crasso, robusto, pleno ; Organis
Digestioni inservientibus vali-
dis, Ingenioque acuto præditi
sunt.

Eos etiam invadere solet, qui
Liquores Spirituosos Austeros
& Acidos liberius deglutiunt, cu-
jus generis sunt Vinum *Rhena-
num*, *Mosellanum*, *Moravicum*,
Claretum, *Pomaceum*, & istud
Cerevisiæ genus quod ad tantam
Vetustatem servatur, ut has Qua-
litates acquirat. Afferit enim
Sennertus (d) Arthritidem in
Moravia esse Endemiam, ob A-
crimoniam acidam & austeram,

(d) *Tract. De Arthritide. Cap. 2.*

hujus Loci Vinis præ cæteris inditam. Et a multis accepi qui per *Germaniam* Itinera fecerunt, se Arthritidem Endemice grassantem, inter eos, qui juxta *Rhenum Flumen* habitabant, observasse; adeoq; non raro sævientem, ut *Concretiones Tophaceæ* in Articulis se palam facerent, antequam *Podagricus* Annos triginta numerasset.

Hujus Morbi a Vinis, aliisque Liquoribus acidis & austeris Productio, non solum quotidiana constat Experientia; quin etiam conjunctis Medicorum pene omnium suffragiis abunde confirmatur (e). Frequens hujus

(e) *F. de la Boe Sylv. Append. Prax. Med. Tra. N. 254.*

Crato Consil. Med. Lib. 2. Cons. 27.

Cardan. Consil. De Doloribus Vagis.

Citavius de Doloribus.

6 jus Morbi ab hujusmodi Li-
 quoribus Productio, & Obser-
 vatio ejus in iis, qui *Liquoribus*
Spirituosis, cujucunque sint ge-
 neris immodice se dedere, mul-
 tis de hujus Morbi *Causa & Ori-*
gine Erroribus Ansam præbuisse
 videntur. Statuerunt enim Ali-
 qui Liquores omnes Spirituosos,
 solas veras esse hujus morbi causas
 aliique eum a solo Vinorum *Acido-*
acrium & Austerorum Ufu
 produci contenderunt. Hæ ta-
 men Hypotheses quamvis Phæ-
 nomena quædam solvere videan-
 tur, cuivis vel leviter consulenti,
 Fallaciam earum ostendunt. Pro-
 bat enim Experientia, multos da-
 ri Podagricos, qui *Liquores Spi-*
rituosos parce biberunt, & alios

(e) *Helmont. Voluptat. Vivendi.*

Willisus Cap. De Arthritide.

Sennert. Loc. ante Citat. & Lib. De Scor-
buto. Cap. 2.

Schenckii Observ. Med. Lib. 5. Obs. 120.

qui

qui minimam horum Vinorum
Quantitatem sumpserunt.

Dum autem hujus Morbi Cau-
sas enumeramus, nefas esset præ-
terire nimiam ad *Literas Atten-
tionem*, qua se Nocte Dieque ex-
cruciant *Docti*; cui *Arthritis* &
Nephritis Comites & *Pedissequæ*
sunt; nullos enim vel majori Se-
veritate excruciatos, aut sæpius
Podagra laborantes videmus,
quam ii, qui Literis se dede-
runt (f), etiamsi in nullo Exces-
su se indulgere, excepta tantum
nimia ad *Vitam Studiosam At-
tentione*, qua *Exercitia* ad salu-
tem conservandam necessaria,
vel prorsus negliguntur, aut sal-
tem parcius adhibentur.

(f) Ramazini *De Morb. Artificum*. p. 312.

Inter alias etiam hujus Morbi
 Causas enumerare solent Medici
 Usus Veneris immodicum, &
 præcipue ante Maturitatem nimis
 cultum; ut & Pedum sudantium
 subitanæ Refrigerationem, aut
 diuturnam frequentemque in
 Frigore quacunque de Causa Re-
 tentionem, Exercitia violenta in-
 tempestivè desueta, Evacuati-
 ones quascunque suppressas, Læ-
 bem Hæreditariam aliaque ejus-
 modi. (g.)

(g) Celsus *Lib. 2. Cap. 7. & Lib. 4.
 Cap. 24.*

Willisius *Loc. ante citat.*

Sydenhamius *Tract. De Podagra.*

C A P.

C A P. III.

CAUSA hujusce Morbi, quæ per tantam Annorum Seriem Medicorum peritissimorum Ingenia detorsit, & Scrutationes maxima Diligentia allatas penitus elusit; non videtur aliquo modo magis obscurari, quam ab iis Litibus, quas Medici de hoc Morbo inter se excitarunt. Quorum non pauci majori Sedulitate aliorum Errores perstringunt, & diuturniores sunt, dum aliorum Infanias demonstrant, quam dum veram Morbi Naturam investigare conantur. Ut itaque Causam ejus Proximam clarius deducamus, ostendemus primo eas Mutationes,

nes, quæ necessariò in Corpore a Victu lauto, pleno, & opiparo; Potu generoso; Otioque diuturno producuntur: Quippe, Causa alicujus Morbi certius deducitur ab ista Vitæ Ratione, qua sæpissimè producitur: Et deinceps a quam plurimis Causis, in Cap. priore descriptis, a se mutuo valde diversis produci invenitur, eas etiam Ordine ibidem descripto perpendemus; Et ex hisce omnibus proximam Morbi Causam deducere conabimur.

Ventriculus fit debilior.

VIS Ventriculi cæterorumque Organorum, qua in *Podagrâ* præ cæteris Hominibus laborantes Cibos digerunt, attenuant, Sanguinique assimilant, non solum Viribus aliorum in statu naturali major est, & exinde majorem Ciborum Copiam quam alii

ne-

necessariò requirunt; quin etiam ista *Opsonia & Condimenta*, Particulis *Acribus & Aromaticis* scitentia, quibus Palatis indulgent, in hunc Finem non parum conducunt, eo quòd Appetitum præternaturalem excitant, gratoque Sapore *Palatis* arridentia, *Fibras Titillatione* grata relaxant, & Mentem ad Sensationem adeo jucundam quam diu potest fruendam alliciunt, & exinde in Causa sunt quòd Cibi huic Appetitui proportionales, majori scilicet Copia quam solo Appetitus naturalis Stimulo ingerantur. Posito itaque Appetitu hoc modo excitari, & Ventriculo majori Ciborum Copia ob hanc Rationem impleri, erunt *Fibræ* ejus ultra Tonum naturalem distenta, & exinde *Tunicæ* Crassitie diminuta, & *Cavitas* plurimum adaugeta, viz. in *Ratione*

tione Triplicata Diametri. Vires autem Musculorum quorumlibet (cæteris paribus) semper sunt Solidatibus proportionales; Tunica ergo Ventriculi Crassitie diminuta, minorem haberent Rationem ad Naturalem Ciborum quantitatem quam Statu Naturali, multo tamen minorem, ubi augetur etiam Esculentorum Copia habebunt. Cum autem Digestio Cibi in Ventriculo contenti, maxima ex parte Attritionis viribus tribuenda est (b), & Attritionis Vis in Vi Elastica Fibrarum Stomachi, Diaphragmatis, & Musculorum ad Abdomen pertinentium sita est; Quicquid has Partes corroborat, eadem Ratione Cibi Digestionem adjuvet

Non
satis di-
geruntur
Ingesta.

(b) Pitcarnii *Dissertatio de Motu quo Cibi in Ventriculo rediguntur in formam sanguini reficiendo idoneam.*

neceſſe eſt, & vice verſa. Ideoque Fibræ hac Diſtentione debilitatæ, Ciborum partes difficilius dividunt: Unde Pars Ciborum aliqua diutius in Ventriculo manebit, & eam Indolem acquireret quæ debetur Loco clauſo, & continuo ejus Calori, viz. *Putrida, Acris, & Nidoroſa* evadet. Et ſi hoc a primo Momento, quo Stomachus ultra Tonum diſtenditur, hoc modo fieri incipit, tum multo magis ubi Membranz Stomachi a quotidiana Diſtentione ulterius debilitantur, ut Ructus acidi aut nidoroſi, prout variantur aſſumptorum genera, *Podacricos* omnes infeſtantes fatiſ probant. Hæ *Cruditates* diutius in *Ventriculo* detentæ, a Vi ejus adeo ulterius dividuntur, ut per *Vaſa Chylifera* in Sanguinem tranſeant, erit itaque Chylus

in Sanguinem transiens aliquo gradu his qualitatibus imbutus.

*Nec satis
Sanguini
assimulantur.*

Posita etiam majori Ciborum copia in Ventriculum ingeri, quam ad *Vitam otiosam* aut *Sedentariam* conservandum requiritur; Quantitas Chyli naturali major quotidie in Sanguinem transibit. Hæc major Chyli Copia majorem Vim requiret, ut Indolem sanis nostris Humoribus similem induat, iisque assimilari possit. Demonstravit enim *Lowerus* (i) Chylum nullo modo mutatum, paulo post Pastum cum Sanguine ferri, & post 24 Horas ab Humoribus reliquis nullo modo distingui; ideoque Actione *Viscerum*, *Vasorum*, & *Humorum* nostrorum in Sangu-

(i) *De Motu Cordis.*

nem converti. Posita itaque majori Chyli copia quam Statu Naturali in Sanguinem transire, ponatur major Actio Vascularum & Viscerum, qua attenuari, sanifque assimulari, & quod Nutritioni minus est idoneum e Corpore ejici, eodem Tempore quo Statu naturali possit, necesse est. Corpus autem majori Cibi Chylique copia onustum, ad hæc peragenda minus idoneum evadit, ut a Torpore isto & Somnolentia, quæ post plenum Pastum, & in Dispositione Plethorica videmus, satis patet (k). Quod etiam in Vita Sedentaria & otiosa ob *Materiam Perspirabilem* non debito Tempore, aut Quantitate expulsam, ulterius augebitur. Ideoque Tempus magis diutur-

(k) Vide Sanctorii *Med. Stat. Sect. III. Aph. 36, 37, 38, 39.*

num requiretur antequam istas Mutationes subeat, quæ sanitati necessario requiruntur, & Sanguini assimuletur; & proinde eam Indolem sensim acquirat, quæ debetur continuo ejus Calori, & Particularum inter se invicem Attritioni, viz. *Particulæ Salinæ* aliquæ & *Oleosæ* solventur & dividuntur, fientque *Acres*, *Volatiles*, & *Putridæ*. Hoc a Sanguinis, & hujusmodi Ciborum *Analysi* satis patet. Si enim Sanguinem, Cibosque ex Animalium Carnibus desumptos Destillationi *Chymicæ* committo, primo effluit Aqua, dein magno Igne *Oleum* suum naturale; si vero per Tempus aliquod Calore retineantur, adeo ut putrescere incipiant, primum quod exit, erit *Oleum* illud putridum, fatidum, Volatile; *Salesque Volatiles*,

les, qui antea non nisi magno Igne, jam facile ascendunt. Ideoque *Particulæ Salinæ & Oleosæ* antea blandæ, & Naturæ nostræ amicæ, jam Acriores, & ad *Putredinem* propiores evadunt. Hoc a *Liquorum Spirituosorum* Deglutitione admodum promovetur; hæc enim non solum *Vires Ventriculi* præ cæteris fere omnibus destruit; quin etiam *Calorem & Particularum Sanguinis* Attritum in se mutuo plurimum adauget; Unde *Particulæ Sanguinis Salinæ & Oleosæ* se mutuo in *Particulas* minores detrent & confringent, & exinde magis acres evadunt.

PROPOSITIO Prima.

*Liqui-
dum Ner-
vosum fit
Viscidius* POSITIS assumptis ob has
Rationes hoc modo peccare, Li-
quidum per Partes minimas sive
Nervosas transiens, iisque Nutri-
endis inserviens, aliis majori Ra-
tione Visciditate a Statu Naturali
peccabit.

PER Partes nervosas & mini-
mas, intelligo non tantum eos
Nervos ex Cerebro & Spinali Me-
dulla enatos, quin etiam ultimos
omnium Canales, quorum Intor-
tu & Contextu formantur Partes
omnes nostri Corporis.

Quod Corpus Humanum est
Congeries Vasculorum tubulosa,
sensibus nostris externis nunquam
perscrutabilis, satis ab omnibus
receptum credo; cujus autem
generis

generis ultima hæc Vasa sunt, qualique liquido irrigata, ita tuere, *Hic Labor, hoc Opus est.* Hæc enim Vasa non *Cultro Anatomico*, non *Microscopio* se nobis palam faciunt; ideoque accurato tantum argumento, ex iis sensibus nostris manifestis, deproimp- to, deducenda.

Arteria omnes *cruentæ* antequam in *Venas cruentas* simplici *Anastomosi* mutantur, *Vascula* emittunt pellucidum, & Sanguine tenuius *Liquidum*, *Lymphaticum* dictum, ut omnibus constat *Anatomicis*, admittentia. Hæc autem *Vascula* ulterius dividi, etiam ad extremam *Exilitatem*, ex minoribus in majora versus *Cor* refluentibus, ex *Lateralium Ramorum* versus *Truncum* *Derivatione*, ex *Valvulis* in *Venis Lymphaticis* positis, *Refluxum* ad *Cor*

Dantur
Arteria
Lymphatica.

adjuvantibus, a Corde Transfutum
 penitus impredientibus, patet.
 Quæ ea etiam *Venas* esse nos do-
 cent, ideoque ex *Arteriolis Lym-
 phaticis* æque exiguis, sed ex
 Natura sua plus contractis, ini-
 nusque sensibus nostris obviis
 oriri. Hoc ex minimarum *Lym-
 phaticarum Venarum* nobis visi-
 bilium Magnitudine ulterius pa-
 tet, quæ ultimis Arteriis sangui-
 feris Microscopio visibilibus cen-
 tuplo majores sunt, & proinde
 ex his derivari, et *Fluido Lym-
 phatico* immediate suppeditari
 non possunt, et per consequens
 ex Arteriis invisibilibus oriri de-
 bent; Has autem *Arterias* non
 esse *cruentas*, etiamsi harum
 omnino ultimæ invisibiles sunt,
 ex Pelluciditate Liquidi transflu-
 entis patet; aliter enim non
Lympha, sed *Sanguine* impleren-
 tur,

tur, & per consequens hujusmodi Arteriæ sunt *Lymphaticæ*. His quæ diximus Fidem facit istarum Partium Nutritio, quæ neque rubent, neque Arteriis Sanguiferis irrigantur, quales sunt *Nervi, Tendines, Glandulæ, &c.* longe enim maxima Corporis pars videtur *Microscopio* Vasis Sanguiferis plane destituta, & per consequens Nutritio in his Partibus per Vasa Sanguinem vehentia fieri non potest; dantur itaque alia Vasa pellucidum, & Sanguine tenuius Liquidum deferentia, cujus ope nutriuntur. Hæc autem Vasa non *Venæ* sed *Arteriæ* esse debent; aliter enim dari non potest Pressio ista lateralis & Appositio Partium, quæ requiruntur in Nutritione; hujusmodi autem Vasa sunt ea, quæ *Arterias Lymphaticas* diximus.

Quoniam

Quoniam etiam omnes Membranae Fibraeque Corporis, ipsaeque Vasorum Tunicae albæ & pellucidæ sunt, fieri non potest ut Vasis Sanguiferis, utcunque minima supponantur, irrigentur, & nutriantur; Tunc enim cum in omni Corporis puncto hæc fieri debent, omne Corporis punctum necessarium rubrum evaderet; Hoc tamen in Vasorum tunicis & Membranis non invenitur, & per consequens non rubro sed pellucido Liquore, Vasis Arteriosis ob rationem jam dictam, allato, irrigantur & nutriuntur. Præterea cum maxime nutriebamur in Fœtu, ut a Tenuitate Animalculorum patet, & ibi minimum erat Sanguinis, erat hujusmodi Liquor ac in his Vasis continetur admodum necessarius, ut Vasa aperta tenerentur, aliter
in

in *Fibras* concreverunt, & *Nu-*
tritioni Partiumque *Appositioni*
prorsus inepta evaderent. Ne-
que de harum *Arteriarum* *Exist-*
entia datur ambigendi *Locus* ex
eo, quod *visui* non occurrunt,
inde enim de ultimis omnino
Arteriis cruentis etiam dubita-
remus. Cum enim hæ, etiamsi
Liquidum rubrum & *opacum*
ferunt, *Microscopio* non appa-
rent, erunt *Arteriæ Lymphaticæ*
ex his oriundæ, quæ *Liquidum*
vehunt *limpidum* & *pellucidum*
multo magis *inconspicuæ*. Ideo-
que ex *Lymphaticis*, æque ac *Cru-*
entis Arteriis Reticulares orun-
tur *Plexus*, & in *Venas* sui gene-
ris transeunt, emissis prius aliis
minoribus *Arteriolis lateralibus*,
quæ eodem modo in *Venas* suas,
Cordi *Liquida* sua *reducentes*
abeunt, & sic deinceps ad extre-
mam

Solidæ *noſtri* *Corporis* *Partes* *omnes* *sunt* *nervosæ.*
 mam Exilitatem, quouſque non
 amplius in Venas deſinunt, quin
 Arterioſam deponentes Indolem,
 vel extra Corpus, vel in varias
 Corporis Cavitates, vel Glandu-
 larum Polliculos ſuum Liquidum
 protrudunt. Huiusmodi ultima
 Vaſa, Liquidum tenuiſſimum
 deferentia, ex *Membranis* a ſolis
Fibris Solidis, ſibi mutuo appli-
 catis & intertextis, & ex hiſce
Vaſculis Membranæ craſſiores, &
 ex iis reliqua omnia Vaſa conſta-
 re concipio. Nervi autem ex
Cerebro, *Cerebello*, & *Spinali*
Medulla exeuntes, ſunt tantum
 extremæ Arteriæ Ramificationes,
 ſive *Ultima & Simpliſſima Vaſa*,
 ut ab eorum Expansione in *Aure*
 & *Oculo*, a Fasciculi ad ultimum
 Reſolutione, & Tenuitate Liqui-
 di tranſeuntis conſtant. Ideoque
 minimum Vas ex Arteriis prove-
 niens,

niens, minimumque Liquidum ferens postquam Naturam Arteriosam deposuit, *Nervo* perfecte congruit, & per consequens est *Nervus*. Hoc a Similitudine Liquidi per ultima Vasa ab Arteriis provenientia transeuntis ad id per Nervos ulterius constat, quæ ambo ad Ignem collecta, integra Exhalatione, sine Concretionem aliqua avolant, uti in *Liquido Nervoso, Materiaque Perspirabili* videre est. Hujus Sententiæ Veritas ab *Embryonis* Incremento ulterius patet. Docet enim nos *Malpighius* (1) apparere primo *Medullam Spinalem, Cerebrum, & Cerebellum*; & ex Nervis Medullæ oriri *Cor*, suas Propagines ad *Medullam Spina-*

(1) *De Ovo Incubato, Epist. de Formatione Pulli in Ovo, Opera Posthuma, pag. 81.*

lem & Cerebrum emittens, iterumque ex iis Vascula recipiens, ex his *Aortam*, & ex hac omnia. Ideoque tota Animalis Machina, sive primum in *Ovo Statum*, sive *Compagem* integram respicias, ex *Nervis* componitur. Animalis enim Cor ex Nervosis Stamini- bus est productum, ex Nervoso illo Corde extenditur *Aorta*, cui insuper intertexuntur Nervosæ Cerebri Ramificationes, ipsaque *Aorta* in quolibet Corporis Puncto in Nervos terminatur, ideoque totum *Corpus* est *Nervosum*, sive ex *Nervis* compositum.

Horum autem Nervorum Usus varios, pro Loci Varietate a quo Ortum ducunt, fecit sapiens Rerum Conditor; Sunt enim quæ *Nutritioni* & *Incremento* solummodo inserviunt, quorum Ori- go ab ipsa *Aorta* immediate du-
cenda

cenda; *Sensibus* nostris inserviunt qui ex Cerebro deducuntur Nervi; *Motibus Automaticis* qui ex Cerebello; *Voluntariis* qui ex Cerebro & Spinali Medulla Ortum ducunt.

Nutritio Animalis cujuslibet cum in singulo Corporis Puncto fieri debet, non nisi per Vasa singulis ejus Punctis dispersa, sive in minimis Vasis fieri potest. Et observat *Bellinus (m) Pullum* in Ovo a *Gallina* incubato, nullo modo crescere, antequam *Albumen* quasi liquefactum, in Liquidum tenuius, in Vasa minima penetranda magis idoneum, nec amplius Igne concrescens transeat. Nec aliter in Corpore nostro accidit. Docent enim *Microscopia* per Vasa majora fluere

Nutritio qualis
Succo &
quibus
Vasis fit.

(m) De Motu Cordis. Prop. 6.

Moleculas rubras, quæ ex Sex minoribus valide a se mutuo compactis *Moleculis* componuntur, quæ tamen hoc modo divisæ, Rubedinem Formamque *Cruoris* deponunt, & crassioris *Lymphæ* Formam induunt, quam *Serum* vocant, quod uti & *Cruor* ad Ignem concrefcit. Hæc *Lymphæ primi generis*, quæ majorum *Lymphaticorum* *Diametrorum* Exilitatem eludens, per eas satis libere transire valebit; sed & singula hujas *Molecula* in sex alias *Moleculas* est divisibilis, tenuiorem & multo minus concrefcentem *Lympham*, viz. *Secundi generis* præbentes, per *Artericulas* secundi generis *Lymphaticas* transire satis idoneam; & sic deinceps, donec *Lympha* non omnino concrefcens præbeat, qualis est *Liquor* per ultima, *Vasa* transiens,

transiens, & per consequens *Nutritioni* inserviens. Vis autem qua *Particulæ Seri* hoc modo sunt divisæ, est ipsa *Vasorum Vis Elastica*, & *Motus Fibrarum Reciprocus*, quem a Majorum Motu accipiunt, quæ ambo in his quam *Vasis majoribus*, pro *Ratione Fluidi contenti* majora sunt. *Minima enim Vascula ex Fibris Solidis* constant, *Majora autem ex Vasis minoribus*, non solum *Solidam*, sed & *Fluidam Materiam* *Minimorum* continentibus. Ideoque *Quantitas Solidi ad Fluida contenta* in minimis *Vasis*, majorem habet *Rationem* quam ad ea in *Majoribus*. Unde *Fluidis transeuntibus* majorem *Resistentiam* dabunt, & *majori Vi* quaquaversum prement, & per consequens *facilius* in *Partes minores* dividunt.

Huic etiam non parum conducit horum Canaliculorum Angustia, singulæ cujusvis Particulæ aut saltem paucarum Magnitudinem non multum superans, unde Particulæ Fluidum constituentes difficilius se mutuo translabi, & vim Canaliculorum Elasticam eludere possunt. *Positis* itaque in Ventrículum *Assumptis*, ut antea ostendimus, non satis dividi, & attenuari, sanisque assimilari, hoc est in Cruorem & Partem Sanguinis Serosam, ex innumeris his Moleculis Vivissimorum minimorum divisibilibus confectos, Igneque concrecentes non æque ac Statu naturali commutari, Particulæ Solidæ Materiæ majores ultimis Seris Particulis, harum tamen aliquibus unitis minores, & non æque ac hæ Seris Partes divisibiles in minores,

minores, una cum iis ad extrema Vascula transeant, & ob majorem Contactum Fluidum naturali viscidius constituent, & per consequens, Liquidum per has Partes transiens, ab ista Vitæ Ratione quæ *Podagram* adducit, fiet naturali viscidius. Hoc ex Sanguine eorum perfectissima sanitate fruuentium probari potest: Robustissimi enim Homines, multum se exercentes, Statuque saluberrimo gaudentes, quales sunt *Bajuli, Agricola, &c.* Sanguinem habent maxime densum, lentum, blandum, & omnium Igne facillime concrefcentem; cujus *Moleculæ* ex aliis minoribus ad se mutuo valide compactis constantes, Vi Vasorum minimorum in minores ad extremam Exilitatem, sive in Liquida tenuissima sunt divisibiles, aliter

neque Functiones ex tenuissimis *Liquidis* pendentes, neque *Nutritio*, *Perspiratio*, &c. quæ in *Ultimis Vasis* fiunt, a *Liquido* tam crasso, ac est horum Sanguis e-
 ejusque Serum antequam hoc modo dividantur, fieri non possent, ut ex iis quæ de Nutritione diximus patet. Hæc enim Sanguinis Densitas, quæ in iis perfectissima Sanitate fruentibus invenitur, non aliud supponit quam major ultimarum Sanguinis Particularum Numerus in Globulo Sanguinis ejusdem Magnitudinis, aut major particularum serosarum copia in globulos Sanguineos commutata quæ ambo a perfecta solummodo coctione oriuntur. Unde in *Liquidissima Fluida* magis sunt divisibiles, & Functiones ex his pendentes melius fiunt. Hujusmodi

modi enim Viri Cibos aliis melius digerunt & attenuant; Ciborum autem Digestio est tantum eorum in minimas Partes Reductio, unde Globuli Sanguinis, cæteris paribus, majorem ultimarum Particularum Numerum continebunt, & in Liquida tenuissima erunt divisibiles. Hæc autem *Densitas* Sanguinis Hominum perfectissima sanitate fruuentium, etiamsi Moleculæ valide ad se mutuo compinguntur, & stricte cohærent, ab ista *Viscositate* quæ in Statu Morbofo invenitur admodum differt; Hujusmodi enim Moleculæ ex exiguis, solidisque Particulis ad se mutuo compactis constant, ut ex Globulorum Sanguineorum Gravitate patet; *Viscositas* autem a Particulis quæ largas Superficies pro Ratione Soliditatis habent,

ut ex eo patet, quod *Fluida Viscidissima* a Sanguine separata, qualia sunt ea a Glandulis *Nasi, Oris, Ventriculi, Intestinorum,* &c. in Aquæ Superficiem innant, non tamen Sanguis, ejusve Serum; & per consequens erit Sanguis horum in Fluida tenuissima quam aliorum magis divisibilis. Præterea major horum Virorum Sanguinis ad Ignem Concretio a Densitate oriens, eum ad extremam exilitatem dividi posse satis ostendit; Hæc enim Concretio in Ovi Albumine, cui Sanguini nihil similius, Igni imposito fit; quod a *Galina* incubatum, a blando Calore, lenique Motu exinde proveniente adeo dividitur, ut in minima Pulli, adhuc in Galli Semine *Animaculi*, Vasa transire satis idoneum evadit; quo Tem-

pore

pore Concretionis prorsus est incapax, uti & ultima Corporis nostri Liquida.

Neque tantummodo absolute erit Fluidum hoc ultimum Viscidius quam Statu naturali, verum & in hoc majori Ratione aliis peccabit. Liquida enim per *Vasa Sanguifera*, & majora *Lymphatica* transeuntia; cum ex aliis Particulis sibi mutuo valide compactis constant, possint in se continere Particulas ultimis Seri Particulis majores, aliquibus tamen unitis minores, absque ullo Fluxilitatis Detrimento, ubi autem hujusmodi Particulæ ad *Extrema Vasa* perveniunt, nec æque ac Particulæ Naturales sunt in Fluidum tenuissimum divisibiles, Liquidum per has Partes transiens, aliis quibuscumque majori Ratione visciditate peccabit.

Hoc etiam in Vasculis nervosis præ cæteris accidet, ob minorem vim qua Liquor per has partes quam alias protruditur; Sanguinis enim Particulæ Vi Cordis et Pulmonum, quaqua- versum agitantur et confriguntur, et exinde ne in Cohæsiones *Oeconomiae Animalis* minus idoneas incidant, impediuntur: Hujus autem Velocitas a Vibranti Fibrarum motu plurimum pendet, et hoc a quantitate liquidi nervosi in eas influentis, quo itaque cohesione adaucto, difficilius per has partes transibit Liquidum, et multum diminuetur Fibrarum Vis Elastica, qua non solum diminuta, verum adaucta Liquidi tenacitate ad hæc Vasa transmissi, Liquidum has Partes alluens, majori Ratione Visciditate a Statu naturali aliis peccabit.

peccabit. Præterea Fluidum per has Partes transiens, non tantum ob hanc Rationem Visciditate peccabit, quin etiam Defectu Muscularis Motus, cujus ope Velocitas ejus plurimum augetur. Cum enim Liquidum hoc lenissimo Fluxu per Partes Corporis aliis magis Solidas, Rigidas, Motuique ejus maxime resistentes transit, suspenso fere protinus Motu Musculari, & exinde aliquo gradu Reciproco Fibrarum Motu, erit Fluxus ejus lentior, & Vis qua Vascula Moleculas has dividunt multo minor, & per consequens Fluidum in extremis Vasculis minus fluxile. Hoc a lentiori ejus Fluxu ulterius promoveatur. Particulæ enim se mutuo facilius attrahent, & strictius ob majorem Contactum, aliquo saltem gra-
du

du quam Statu naturali cohærebunt. Posito etiam hoc Liquido aliquo gradu viscidius evadere, Partes ejus subtilissimæ majori Ratione aliis ejicientur, ob Calorem & æqualem Vasorum quaquaverſum Resistentiam, & viscidiores post se relinquent.

Quod hic dixi de Viscositate Liquidi in ultimis Arteriarum Ramificationibus, Liquido a *Cerebri Glandulis* separato, maxima ex parte attribui etiam potest. Nervi enim Cerebri sunt tantum ultimæ *Arteriarum Cervicalium* & *Carotidarum* Ramificationes, Liquidum alio quolibet in Corpore Particulis subtilioribus constans vehentes; ideoque istis Incommodis, quæ omnibus ultimis Vasis communia, obnoxii, & per consequens erit hoc Liquidum viscidius quam Statu
na-

naturali. Liquidum a Cerebri Glandulis transcolatum, ex Particulis Sanguinis subtilissimis constare discimus. Primo, a recto Arteriarum *Carotidarum* & *Cervicalium* a Corde ad Cerebrum Transitu, unde Partes Sanguinis mobilissimæ, solidissimæ, aliisque tenuiores majori Ratione a Corde ad Cerebrum quam alias Corporis Partes protruduntur. Secundo, a Vasorum Arteriosorum in *Cranio* Structura. Hic enim Arteriæ sibi mutuo pluries occurrunt, atque in se mutuo hiant. Unde eadem Particulæ sibi invicem sæpius occurrentes cum Impetu, se mutuo majori vi divellent, & in Particulas minores confringent. Ex quibus, una cum Exilitate, & Numero Glandularum satis patet, Liquidum hic separari destinatum,

tum, esse tantummodo aliis subtilius. Pars enim Sanguinis mobilior & solidior est ista, cujus Moleculæ a se mutuo magis dividuntur. Hæc autem in Cerebrum præ cæteris Locis influit, ibique ab Arteriarum mutuo occurſu ulterius dividitur, & Particulis maxime fluidis separandis magis idonea evadit. Ubi-
 cunque itaque Sanguis talibus ſcatet Particulis, ac Viribus Vaſorum & Humororum noſtrorum ſatis attenuari, ſaniſque aſſimulari non poſſunt, quod antea fieri oſtendimus, hoc eſt quæ non æque Vi Vaſorum Spiritus ſeparantium ac in Statu Naturali diviſibiles ſunt, & tamen etiam ſi ſingulis Particulis Spirituoſis ſeorſim conſideratis majores ſint, tantæ ſint Exilitatis ut in Nervos tranſeant, fiet Fluidum hoc naturali

turali sensum viscidius. Hoc a Defectu, Motus Muscularis ulterius augebitur, ut a Partium Motibus voluntariis inservientium Torpore, a Vita otiosa diutius continuata satis patet. Accumulatis enim sensum Particulis minus subtilibus, Particulæ naturales his commistæ, Liquorem naturali viscidiosem constituent, & tardius fluentes, se mutuo facilius attrahent, & strictius quam Statu naturali cohærebunt, & Particulæ subtiliores majori copia quam aliæ ejicientur, unde erit Liquidum hoc naturali viscidius.

PROP.

PROP. II.

*Acrius
etiam fit.*

*NEQUE Viscidius modo, quin-
etiam acrius naturali evadit Li-
quidum ultima omnia Vasa, sive
ex Cerebro, sive ex Aorta prove-
nientia, alluens.*

POSITO Sanguine acrior
fieri quam Statu naturali, eo-
dem modo peccabunt reliqui
Humores ab eo derivati, & per
consequens erit Liquidum in
omnibus ultimis Vasis acrius
quam Statu naturali. Præterea
aucta hujus Liquidi Visciditate,
& diminuto Motu Musculari,
diminuitur hujus Liquidi Velo-
citas, & exinde Retentio ejus in
Corpore, diuturnior evadit.
Liquores autem omnes nostri
Corporis, diutius in Calore de-
tenti,

tenti, putrescunt, & acres evadunt, unde erit *Liquidum* hoc ob hanc etiam *Rationem* Naturali acrius. Quoniam etiam ista *Esculenta* & *Potulenta* a *Podagricis* assumpta, non solum majori *Copia* ingeruntur, quam ad *Vitam* otiosam, aut *sedentariam* sustentandam requiritur, quin etiam ex iis ut plurimum constant, quæ potius videntur se *Palatis* nostris commendare, quam *Nutrimendum* blandum & *amicum* *Oeconomiae* *Animali* præbere, *Liquidum* in ultimis *Vasis* fluens, & *Indolem* *Assumptorum* sequetur, minus dividetur, & diutius observante *Santorio* in *Corpore* manebit (n). Accumulabitur itaque *Liquidum* minus attenuatum in *Partibus*

(n) *Se7. III. Aph. 51, 52.*

Nervosis, Partesque ejus Subtiliores aliis majori ratione extrudentur, unde acrius & viscidius evadet; Quæ ambo ex quam plurimis, *Observatoris* illius indefessi, *Aphorismis*, ulterius probari possent (o). Cum denique Liquidum per ultima Vasa transiens a Particulis aliis omnibus in Corpore tenuioribus constat, Particulæ Sanguinis aliis magis Subtiles & Volatiles in Liquore hoc formando per hæc Vasa transibunt; Cum autem Sanguis jam blandam suam Naturam amisit, Particulæ hoc modo divisæ erunt omnium acerrimæ.

(o) *Seç. III. Aph. 21. 22. 37. 43. 51. 52. 55. 74. 84. 105. Seç. IV. Aph. 50. 60. 69. 70. Seç. V. Aph. 9 11.*

Ex his quæ diximus fatis patet, quomodo Liquidum per Partes Nervosas transiens adeo a Statu naturali *Acrimonia & Visciditate* peccare possit, cum Vitio in Vasis succisque majoribus vix Sensibus nostris manifesto, & nullo modo proportionali Mutationibus, quæ in Liquido Nervoso inveniuntur.

E **PROP:**

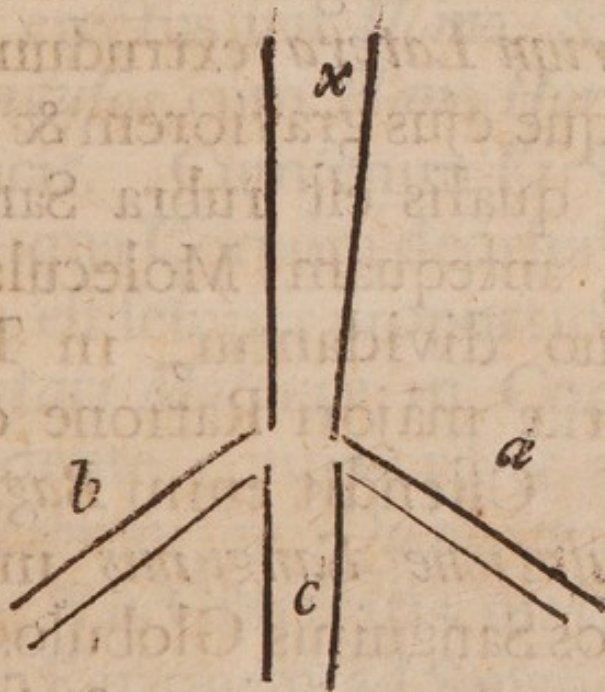
PRO P. III.

Coarctantur ultimi Solidorum Canales ad Pedes pertinentium.
in hoc Morbo vitiantur, verum & ultimi Partium nervosarum Canales, & præ cæteris ad Pedes pertinentium coarctantur, & diminuantur, & Rigiditatem naturali majorem induunt.

Quoniam *Fluido* quolibet *Heterogeneo* æqualiter presso, Pars ejus liquidior prius excernitur, erit Pars Sanguinis per *Arterias Cervicales & Carotidas* detrusa solidior, tenuior, & fluxilior, aliquo Saltem gradu, quam ea quæ per *Truncum Aortæ Descendentis* transit, ut a recto harum Arteriarum Transitu a Corde, & Obliquitate Transitus Sanguinis in Aortam Descendentem satis patet.

patet. Ideoque gravior crassior & viscidior Sanguinis Pars majori Ratione in Aortam Descendentem transibit.

Sit *Canalis x*, *Truncus Arteriae Descendentis*, a cuius *Latere*

proveniunt duo *Rami A & B*, & dein usque ad *C* & Partes inferiores descendens; Patet ex *Legibus Hydraulicis*, Partem ejus Serosiores, aliquo saltem gradu,

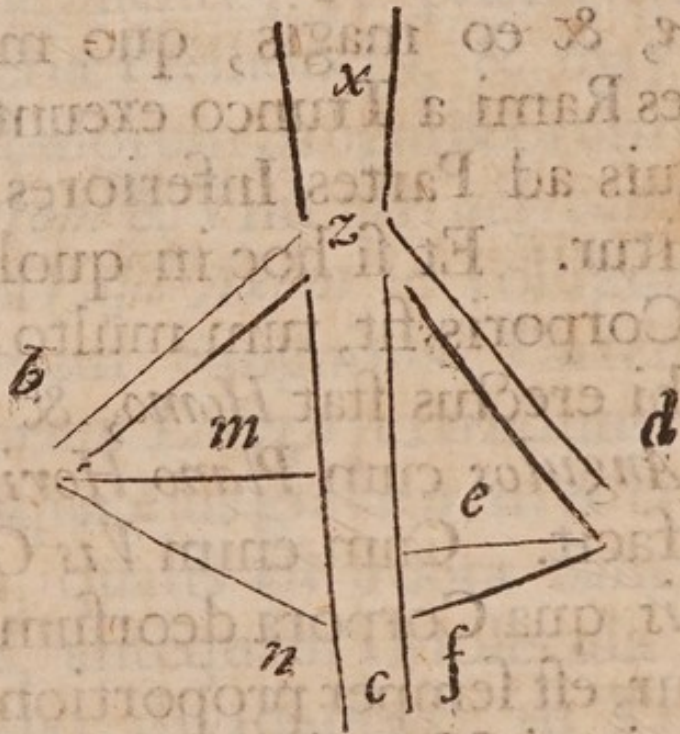
majori Ratione in Ramos A & B derivari, ob æqualem Sanguinis affluentis, & præterriti, & Arteriæ Pressionem, & majorem Globulorum Sanguineorum *Gravitatem* & *Vim attractivam*, qua circa *Vasis Axem* se colligunt, & Serosam Sanguinis Partem ad *Vasorum Latera* extrudunt, Partemque ejus graviorem & crassio-rem, qualis est rubra Sanguinis Pars, antequam Moleculæ a se mutuo dividantur, in Trunco Arteriæ majori Ratione coacer-vari. Ostendit enim *Baglivi De Circulatione Sanguinis in Rana*, rubros Sanguinis Globulos circa *Aortæ Axem* coire, & serosam Partem ad *Latera* detrudi (*p*).

(*p*) *Dissertatio III. De Observ. Anatom. Experiment. I F.*

Ac-

Accumulabitur itaque Rubra & crassa Sanguinis Pars majori Ratione in *Trunco* quam *Ramis Arteriæ*, & eo magis, quo magis plures Rami a Trunco exeunt, & Sanguis ad Partes Inferiores detruditur. Et si hoc in quolibet situ Corporis fit, tum multo magis ubi erectus stat *Homo*, & *Rectos Angulos* cum *Plano Horisontali* facit. Cum enim *Vis Gravitatis* qua Corpora deorsum feruntur, est semper proportionalis *Quantitati Materiæ* in Corpore descendente contentæ, & augeatur *Reciproce* ut *Quadrata Descensus*, *Vis Gravitatis* majorem habebit Rationem ad Sanguinem per Canalem *Z C* moventem, quam ad eum per Canalem *Z D*, aut *Z B*, ejusdem Longitudinis. Sumatur Canalis *Z F* æqualis Longitudine Canali *Z D*, & Ca-

nalis Z N æqualis. Canali ZB,
ducantur Lineæ DF BN, & a

Punctis D, & B, dimittantur
Perpendicularares DE, BM, Ca-
nali ZC. Patet Vim qua Fluida
in Canalibus ZE & ZD moven-
tia deorsum fuerunt attracta,
quando ad perpendicularum E de-
venient, æqualem esse, Canalis
enim XZ est utrisque commu-
nis.

nis. Est autem *Quadratum* Lineæ Z F multo majus *Quadrato* Z E. Sit Canalis Z D = z , Linea D E = d , Canalis Z E = e , Canalis Z F = f , erit tum per Constructionem $ff = zz$, est autem $zz = dd + ee$, ergo $ee = zz - dd$. Eodem plane Modo probari potest *Vim Gravitatis* majorem habere Rationem ad Sanguinem in Canali C moventem, quam ad eum per Canalem Z B ejusdem Longitudinis, aut alium quemlibet ab ejus Latere proveniente. Et per consequens gravior & crassior Sanguinis Pars, quæ difficiliter in Ramos transit, & Vi tanto majori ad Partes inferiores quam laterales propellitur, majori Ratione in has quam alias Partes derivabitur. Hæc Sanguinis

tate in Pedibus quam aliis Parti-
bus ulterius augebitur, qua San-
guinis Moleculæ se mutuo faci-
lius attrahent, & strictius quam
aliis Locis cohærebunt. Et si
hoc in Statu naturali accidit,
tum multo magis cum Sanguis
fit Naturali crassior, quod in
istis *Anni Tempestatibus* accidit,
quibus præ cæteris *Paroxysmus*
advenit, ut inferius patebit.
Hoc etiam multum augebitur, si
una cum *Visciditate* augetur
Sanguinis *Quantitas*, quod in
Podagricis non paucis accidit,
ob majorem Ciborum Copiam
assumptam, quam attenuari &
excerni potest. Posita itaque
crassiore Sanguinis Parte, aut
majori ejus Quantitate, aut u-
trisque simul in Pedes transire,
Arteriæ Sanguiferæ ultra Tonum
naturalem aliquo gradu disten-
dentur,

dentur, & magis prement quicquid ad ipsarum Contactum est positum, magis itaque comprimuntur Partes Nervosæ, seu ultima Nervosorum Canaliculorum Latera magis ad se mutuo appropinquant, & forsan quoad Latera conjungentur. Hoc in extremis his Vasculis præ cæteris accidet, ob harum Partium præ cæteris Tenuitatem; unde minor Coarctatio in his Vasis, quorum Fibrillæ tam tenues & Canales adeo exigui, ad hos Effectus quam aliis producendos sufficiat.

Hoc multum adjuvant omnes *Podagra* Cause quæ harum Partium Fibris Rigiditatem inducunt, inter *unde appropinquante Senectute* quas *Senectute* *advenit.* *Sexus Virilis* primas partes tenent. In præmissis enim ostendimus Liquidum Partes Nervosas alluens, ab antedicta Vitæ Ratione

tione sensim Viscidius evadere, & per consequens cum crassissima Sanguinis Pars in Pedes protruditur, & Liquidum tenuius sensim magis magisque in *Ramos Sanguineos*, & ex iis in *Lymphaticas Arterias*, & ex iis in *Ultima Vasa* detruditur, erit Liquidum per ultima extremarum Partium Vascula in Senectute naturali viscidius; & hoc, majori Ratione in his, quam aliis Partibus. Ostendimus insuper Liquidum per *Cerebri Glandulas* transcolatum naturali viscidius evadere, ideoque Particulæ ejus se mutuo facilius attrahent, & strictius quam aliis Locis cohererent, & Pars ejus subtilior aliis majori Ratione ejicietur, & hoc in Transitu ad eas Partes præ cæteris, ad quas longius est ejus Iter, & Vis qua protruditur mi-

nor evadit; Unde difficilius per has Partes transibit, easque aliquo saltem gradu infarciet; Quod conjunctum cum majori in has Partes Pressura, eas, *cæteris paribus*, aliis citius Canaliculis diminuet, & quoad Latera adjunget.

Ad hoc etiam non parum conducit *Sexus Virilis*, eo quod Fibræ multo solidiores sunt & tenfiores, Motuique Liquidi transfluentis magis resiltunt, unde difficilius per Vasa transit, & Canales ob majorem ad *Axem Nisum*, & a circum-ambientibus *Pressionem*, facilius compinguntur, aut saltem Capacitate diminuuntur.

Hoc ulterius probari potest ex eo, quod *Mulieres* rarius quam *Viri* hac Affectione laborant, quod a minori Fibrarum Tensione

Mulieres unde rarius quam Viri Podagra laborant.

sione necessariò orietur. Totum enim *Systema Muliebre Viri* i multo laxius & imbecilius, & Fluidorum circulantium Impetus minor. Præterea cum eæ Mulieres quæ *Podagra* laborant robusto, & plusquam muliebri Corporis Habitu ut plurimum donantur, ut observavit *Sydenhamius* (r), necessariò sequitur, hunc Morbum ad Habitum tenfiozem pertinere. Fateor equidem Habitum Muliebrem laxum & imbecillem, non solam esse Causam, cur Viri hac Affectione iis frequentius laborant. Quippe periodica ista per Vasa Uterina Evacuatio, & vivendi Ratio virili temperantior, eis non minimi sunt Emolumentum. Afferit enim *Celsus*, (s) &

(r) *Tract. De Podagra.*

(s) *Lib. IV. Cap. 24.*

ipse *Hypocrates* (t), nullas *Mulieres* nisi quibus *Menstrua* sunt suppressa *Articulorum* *Dolore* tentari. Hæc tamen *Affertio*, etiamsi universaliter vera non sit, *Ansam* præbet qua concludi licet, hanc *Evacuationem* in *Morbo* hoc evitando apprime conducere. Si tamen *Mulieres Podagricas*, quibus sive supprimantur, aut fluant *Menses* respiciemus, paucas si ulla invenimus, nisi quæ validiori, tenfiorique *Corporis Habitu* præditæ sunt. Præterea *Eunuchi* observante & *Celso* & *Hypocrate* (u) Eunuchi cur non Podagrici. non sunt *Podagrici*, quippe hi omnes teneri & delicatuli, & *Carnis Mollitie*, & *Fibrarum Laxitate* vel ipsas *Mulieres* supe-

(t) *Señ. VI Aph. 29.*(u) *Vide Loc. antè citat.*

rant; ut ab omnibus aliis Castratis Animalibus liquet. Sed inter omnes qui de *Podagricorum* Temperamentis scripserunt, *Sydenhamius* Phænomenon naturalium Scrutator indefessus, hoc Stigma *Podagræ* imponit, viz. quod ea sola in tota Morborum Chronicorum Familia, eos præ ceteris invadit, qui robusto & firmo Corporis Habitu donantur (x). Hinc est quod asserit *Hypocrates*, quod “ Qui
 “ quo magis tenues Venulas,
 “ Corporique plurimum neces-
 “ farias, Nervosque & Ossa mul-
 “ ta & crebra subierit, eo sane
 “ tum Stabilior Morbus est, tum-
 “ que ægerrime profligatur (y)”.
 Hoc est in iis qui tenfioris sunt

(x) *De Podagra.*(y) *Secl. V. Lib. de Affect.*

Habitus, quorum Solida ad Fluida aliis majorem habent Rationem, unde Canales citius adunantur, & Rigiditatem induunt, ut ex iis quæ diximus patet.

Ob eandem etiam Rationem accidit quod Partes aliis magis tensæ, uti sunt *Ligamenta, Tendines, Periostea*, citius ad se mutuo adunantur, & Rigiditatem induunt.

Hinc enim Motui Liquidi jam naturali Viscidioris magis resistunt; Unde aliquo gradu infarciuntur Vascula, & Latera veluti ad se mutuo agglutinantur.

Huic etiam non parum conducit Compressio a Calceamentis, & præcipue si has Partes arcte cingunt & comprimunt, ut ex se patet.

Hoc etiam Partibus Nervosis in pedibus, membrisque vicinis præ ceteris, ob *Pondus Incumbens*, accidet; hæc enim

Partes Nervosæ aliis citius adunantur.

nim partes totum corpus mo-
 vendo & exercendo sustinent,
 unde diminuuntur vasorum ca-
 nales, Fibraeque ad se mutuo
 compactae, citius Rigiditatem ac-
 quirunt. Unde etiam patet
 quomodo exercitia admodum
 violenta ad morbos Articulo-
 rum disponant; Fibrae enim
 non solum rigidiores fiunt, sed
 Liquida minime cocta, & non
 satis in partes subtiles divisa, vi
 Fluidorum circulantium, & fre-
 quentiore Fibrarum motu, in
 partes Nervosas intruduntur, ibi-
 que Obstructiones producant.

Ostensis his de Mutationibus
 in Corpore necessario orientibus,
 ab ista Vitae Ratione quae *Podag-*
ram aliis frequentius producit;
 jam ad caeteras hujus Morbi cau-
 sas nos convertemus, & primo
 disquiremus quid Liqueores *Au-*
steri

steri & Acidi his commune in Corpore producant.

FLUIDA omnia a nobis ^{Fluida} Nutrimenti gratia assumpta, con- ^{a nobis} ficiuntur a *Corpusculis* exiguis in ^{assumpta} *Aqua Simplici* connatantibus; ^{quomodo} ^{confici-} ^{untur.} varias tamen Qualitates acquirunt, & diversa evadunt, a vario Cohæſionis Momento, variis Figuris, Denſitatibus, & Viribus attractivis Corpusculorum in ea connatantium. Quid enim *Vina* omnia, nisi *Aqua Uvarum* Particulis Saturata? Quid *Cerevisiæ* omnes, nisi *Aqua* Particulis *Hordei*, aut alterius Grani per ~~Infusionem~~ Infusionem imprægnata? Quarum Particularum Admixtione, Fluidum hoc Simplex & *Homogeneum* in *Heterogeneum* convertitur. Unde orta Fermentatione, Particulæ subtiliores a terrestribus & sæculentis separantur,

rantur, & sursum feruntur, dum
 aliæ Vi Gravitatis suæ deorsum
 feruntur, & Fundum petunt.
 Quid *Lac*, nisi Graminis, & alia-
 rum Herbarum Particulæ in eo-
 dem Fluido connatantes? Cum
 tantum Chylus fit per *Uberis*
Glandulas Transcolatione qua-
 dam depuratus. Quid denique
 pene omnes Liquores, nisi Aqua
 Particulis variis hoc modo satu-
 rata & imprægnata? A quarum
 Admixtione novæ oriuntur Qua-
 litates, pro diversis Particularum
 Quantitatibus & Qualitatibus;
 unde variis modis nostra Sen-
 tionum Organa afficiunt, varia-
 que Operationes in *Systemate*
Animali producunt. Hujusmo-
 di autem Particulæ in his Fluidis
 ante Fermentationem connatan-
 tes, & quibus imprægnata aliis
 omnibus diversa fiunt, sunt tan-

Quibus
 Particu-
 lis con-
 stant.

tum Particulæ *Salinæ*, *Oleosæ*, & *Terrenæ*, vel ad *Plantam*, *Herbam*, *Fructum*, & his similia pertinentes. Quoniam enim *Decocta Maltæ*, aut alius cujuslibet *Grani* *Fermentatione* non adhuc depurata, magnam *Pblegmatis*, *Olei*, & *Salis fixi* *Quantitatem* per *Destillationem* ejiciunt, & multo majorem *Terræ damnatæ* *Quantitatem* post se relinquunt, quam si finita *Fermentatione* eadem *Operatio* peragetur, ne minimam vero *Spiritus* *Portiunculam* ejiciunt, ut *Operationes Chymicæ* testantur; patet *Corpuscula* in *Fluido* quolibet connatantia, & quibus imprægnatum aliis diversum evadit, esse tantum *Particulas Salinas*, *Oleosas*, & *Terrenas*. Particulæ enim *Spirituosæ* sunt tantum *Particulæ Salinæ & Sulphuræ* in *Partes sub-*

Spiritus
Liquoris
cujusli-
bet quilibet

tiles divisa. Cum enim nil in
 Liquore quolibet continetur
 præter Particulas *Salis, Olei, &*
Terræ ante Fermentatione depu-
 retur, liquet Particulas Spirituo-
^{Fer-} ^{mentatio} ^{quid, &} ^{unde.} ^{tas} hujus Ope produci. Ferme-
 tatio autem Liquoris cujuslibet
 in intestino Particularum Motu
 in eo connatantium sita est. Po-
 sito ergo intestino Motu in Parti-
 culis Fluidi, vel a Variatione
Ponderis & Elasticitatis Aeris,
 Additione Floris *Cerevisialis,* aut
 a *Viribus* Particularum *Attracti-*
vis, aut omnibus simul produci;
 Particulæ fursum deorsum feren-
 tur, & innumeris Motibus *Refle-*
ctionis & Directionis quaqua-
 versum agentur, quibus conjun-
 ctis cum variis *Angulis, Figu-*
ris, & Soliditatibus Corpusculo-
 rum in Fluido connatantium,
 fieri non potest quin se mutuo

in Particulas subtiles dividant ;
Quæ, vel cum aliis specificè le-
viores sunt, fursum ascendunt,
vel forsan cum aliis magis subti-
les & mobiles sunt, durante in-
testino Particularum Motu sur-
sum ejiciuntur, & *Spiritus* vo-
cantur. Ubi autem Fermentatio
diutius manet, *Particulæ salinæ*
& *oleosæ* quæ antea blandæ, &
forsan sibi mutuo unitæ, cum
Spiritus commistæ, grata le-
nique Titillatione *Palato* arri-
debant, jam ulterius divisæ &
attenuatæ, & *Fluido Aquoso* so-
lutæ, blandisquæ Particulis or-
batæ, primo *acres*, dein *acidæ*
evadunt ; & si accedat larga ma-
teriæ terrestris Portio, *Austere*
fiunt ; Et ad idem redit, utrum
has Qualitates a longiori Fer-
mentatione induant, aut a Na-
tura iis magis pronæ evadunt,

hæc enim omnia per eosdem gradus blandam suam Naturam amittunt, & Qualitates recensitas induunt.

*Liquo-
rum aci-
dorum
& auste-
rorum
effectus.*

Liquores Spirituosi *acres* & *austeri* in *Ventriculum* dimissi, *Fibras* ejus contrahunt, quæ *Crassitie* adauctæ, & *Longitudine* diminutæ majori *Vi Elastica* pollebunt, *Appetitum* augebunt, *Munusque Digestionis* melius perficient; unde non raro apprime utiles evadunt. Ubi autem hos majori quam fas est *Copia* assumimus, *Portio* eorum non exigua diutius in *Ventriculo* manens, eam *Indolem* acquiret, quæ debetur continuo eorum *Calori*; Satis autem patet, hæc *Vina* *Calore* æque ac nostri *Corporis* fervata, brevi aciditatem maximam contrahere; hæc itaque *Vina acida* fient, ut *Ructus* hujus *Prosapia* probant, qui om-

nes

nes eos infestant qui hos Lique-
res liberius assuunt; & tum
multo magis ubi Vina actu aci-
cida ingeruntur. Cruditates hæ
acidæ majorem *Bilis*, *Succique*
Pancreatici Vim requirent, ut
in istum Statum reducantur, in
quo *Chylus* in Statu naturali *Ve-*
nam Subclaviam ingreditur. Ob-
servat enim *Lewenboeckius*, acida
in *Stomacho* inventa, post Ad-
missionem *Bilis Succique Pancre-*
atici evanescere; ideoque horum
Succorum Ope obtundi, & im-
mutari debere; ubicunque autem
major Particularum acidarum
Copia quotidie a *Stomacho* de-
truditur, sensim debellabitur ho-
rum Succorum Vis, & plures Par-
ticulæ acidæ in Sanguinem tran-
sibunt quam Statu naturali. Hæc
major *Acidorum* Portio quotidie
in Sanguinem transiens, majorem

vim requireret antequam alcali-
set, & Indolem sanis nostris Hu-
moribus similem induat. De-
monstravit enim *Pitcarnius* (z)
Acida quæ post Admitionem
Bilis succique *Pancreatici* in San-
guinem transeunt, Vi *Viscerum*,
& *Humorum* nostrorum in Al-
calica converti, antequam Nutri-
mento idonea evadunt. Expe-
rimentis etiam ostendit *Clariss.*
Boyllus (a) Sanguinem alca-
lescere, & Liquores ab eo secre-
tos ad Alcalicam Familiam per-
tinere. Major itaque Vis Acida
in Alcalica commutans require-
tur, ut Naturam Humorum no-
strorum induant hæc Acida; Hæc
autem Vis in aucta Vi circulato-

(z) *Dissertatio de Opera quam præstant Corpora, acida vel alcalica in Curatione Morborum.*

(a) *Historia Humani Sanguinis.*

ria, & reciproco Vasorum minimorum Motu ponitur. Nihil autem hoc æque efficit ac *Muscularis Motus*, cujus ope *Vis Circulatoria* augetur, *Particulæ* vel *fanis* assimulantur, aut foras eji-
ciuntur. Hoc autem, aliisque omnibus ad hunc finem inter-
venientibus vel prorsus neglectis, aut saltem parcius adhibitis, hæ *Cruditates* suam *Naturam* se-
quantur necesse est, hoc est fiant *Acres* & *Acidæ*, etiamsi per
tempus aliquod sine Incommo-
dosis nostris manifesto ingeri,
& *Vi Viscerum*, & *Humorum*
nostrorum fanis assimilari vi-
deantur; eoque magis & citius
has *Qualitates* induent, quo ma-
jori *Copia* assumuntur, aut ma-
gis iis a *Natura* pronæ evadunt.
Præterea qui hos *Liquores* libe-
rius assumunt, non tantum In-
com-

commoda hoc ex Fonte provenientia ferunt, quinetiam ista Liquorum Pars, quæ quamvis non æque ac hæ Cruditates acida, & ad Aciditatem tantummodo vergit, devictis Viribus in nostro Corpore commutativis, sensim easdem Qualitates induet. Positis itaque his Particulis non adeo attenuari, ut Humoribus nostris sanis assimulentur, hoc est ut in Liquidum quale per Vasa minima in Statu Naturali transit commutentur, & Moleculæ ex his confectæ Vi Vasorum minimorum divisibiles sint ad extremam Exilitatem, quod in robustissimis Statu saluberrimo gaudentibus fieri ostendimus; Particulæ majores Naturalibus in hæc Vasa transibunt, & Liquidum Naturali viscidius & acrius conficient, ut in Præmissis ostendimus.

dimus. Hoc ab *Ebrietate* frequenter horum Vinorum Ingestione commissa plurimum augetur. Hoc enim pacto non solum major horum Copia in *Ventriculum* assumitur, & proinde diutius ibi manet & acidior fit, quin etiam major Copia Particularum aciescentium in Sanguinem transit, quam Vi *Viscerum* & *Humorum* nostrorum commutari, & sanis assimilari, præsertim si sæpe repetita potest; & proinde ob majorem *Calorem*, & Defectum *Muscularis Motus*, acerrimam Naturam induent, & Sanguinem Succosque reliquos sensim *Acrimonia acida* inficient, & per consequens erit Liquidum per ultima Vasa transiens *acrius* & *viscidius*. Neque in *Fluidis* tantummodo, verum & in *Solidis Partibus* Mutationes inducent;

Con-

Continua enim horum Lique-
 rum Ingestione nimis contrahen-
 tur Fibrae, & Rigiditatem quan-
 dam induent, & praecipue si ac-
 cedat *Austeritas*; Unde Vaso-
 rum *Tunica* majori Nifu se ad
Axem Canalis applicare nitentur,
 & Canales angustiorem reddent,
 & in iis Partibus praeceteris,
 quae aliis magis tensae sunt &
 nervosae, & quibus haec Particulae
 facilius applicari possint, viz.
 iis quarum Liquida lentius &
 difficilius transeunt, quae a *Cor-
 de* & *Cerebro* magis distant, uti
 sunt Partes Nervosae *Pedum*. Ad
 hoc etiam plurimum conducit
 Compressio Partium Nervosa-
 rum, & Viscositas Liquidi Ner-
 vosi, cujus Effectus in minimis
 Vasis coarctandis antea ostendi-
 mus.

Ex

Ex his deduci potest, unde *Vina Moravica*, quæ aliis fere omnibus magis sunt *Austera*, hunc Morbum adeo producant; ut & cur *Vina Rhenana*, aliaque omnia ab Aciditatem vergentiæ, adeo in *Podagra* damnarentur; & quibus *Podagricis* maxime inimica.

INTENSA Mentis ad Ob-
 jectum quemlibet *Applicatio* Fi-
 bras totius Corporis contrahit,
 & Vasculorum Orificia angustio-
 ra reddit, ideoque diminuetur
 Quantitas Materiæ Perspirabilis,
 & Particulæ aliis magis Volatiles,
 subtiles, & fluidæ majori Ratione
 quam aliæ per hos Meatulos exi-
 bunt, & Particulas salinas, oleo-
 sas, & viscidas minus attenuatas
 post se relinquent, unde Humo-
 res in Corpore relictis viscidiores
 evadent quam statu naturali.

Unde
 a Vita
 Studiose
 produci-
 citur.

Præterea cum Quantitas *Fluidi* transiens per *Orificium* quodlibet, est cæteris paribus proportionalis *Velocitati Fluidi* moventis, quo minor Sanguinis Velocitas, eo minor *Materiae Perspirabilis* Copia excernetur. Pulsus autem omnium Studiis incumbentium rariores sunt & depressiores quam Statu naturali, minor itaque Quantitas *Materiae Perspirabilis* ob hanc etiam *Rationem* ejicietur; *Perspirabilis* autem *Materia* ex ultimis *Vasis* ejicitur, ut a subtilitate ejus patet, erit itaque *Liquidum* in *Ultimis Vasis* relictum viscidius. *Particulæ* etiam *Sanguinis* tardius ad *Pulmones* redeuntes, & minus in *Circuitu* quaquaversum agitatae, se mutuo minus detherent & confringent, unde minus a se mutuo dividuntur *Moleculæ*,

leculæ, & erit Liquidum per Partes Nervosas transiens crassius & viscidius, ut antea ostendimus. Neque *Crassitie* sola, verum & *Acrimonia* peccabunt Humores omnes. Constrictis enim Vasculis excretoriis, istæ Particulæ quæ excerni debuerunt, jam diutius in Corpore detentæ, blandisque Particulis orbata, a Loci Calore *Acrimoniam* contrahent, erunt itaque Fluida in Corpore relicta *crassiora* & *acriora*. Hæc ambo ab Indigestione Viscerum omnibus Studiosis familiare (*b*), Cibos assumptos non satis attenuantium, & assimilantium plurimum augebun-

(*b*) Celsus *Lib. I. Cap. 2.*

Dolæus *Encyclopæd. Med. Lib. 3.*

De *Morb. Abdominis, Cap. 11.*

Ramazzini *De Morb. Artificum. Cap. ult.*

tur. Posito enim Sanguine succoque Nerveo hoc modo vitiari, *Ventriculus* cæteraque *Organa* Digestioni inservientia, Cibos difficilius dividunt, unde diutius in *Ventriculo* manebunt, & Naturam suam sequentur. Distractis etiam Spiritibus Animalibus, & circa intellectuale Opus occupatis, vel non adeo pleno Influxu ad *Ventriculum* ac in Statu Naturali delatis, propter Fibrarum Nervosarum, ac totius Systematis Nervosi in altioribus Studiis validam Contentionem, Assumpta minus attenuantur, & Naturam suam sequentur, viz putrescent, & *Acrimoniam* maximam contrahent, ut antea ostendimus. Præterea *Chylus* in Sanguinem advectus, nec adeo Vi Circulatoria commotus, ut in Sanguinem eodem Tempore quo
statu

ſtatu naturali convertetur, Naturam *Alimenti* in eodem Calore detenti ſequetur, & difficilius iſtas Qualitates acquireret, quales in ſtatu ſano inveniuntur; major itaque *Vis* requiretur, ut in Moleculas *Vi Vaſorum* ultimorum æque ac in *Statu naturali* diviſibiles reducatur, & per conſequens erit *Liquidum Nervofum acrius & viſcidius*, ut in præmiſſis oſtendimus. *Acrimonia* hæc & *Viſcoſitas* in *Liquido nervoſo* Partes alluente præ cæteris accidet, ob difficiliorem Molecularum in minores *Particulas Diviſionem*, lentioſum ejus Fluxum, diuturniorem in Corpore *Moram*, & Defectum in *Vita Seditaria Muſcularis Motus*, aliaque ejuſmodi, quorum Effectus in Morbo hoc formando antea demonſtravimus. Neque ab iis In-

commodis quæ a Canalium nervosorum Adunatione & Coarctatione Ortum ducunt immunes erunt Studiosi; unde Fibrillæ nervosæ rigidiores fient, Motumque Liquidi per Vasa transfluentis magis impediunt, ut ex iis quæ de his diximus satis patebit. Et si hæc a Studiis quocunque Tempore efficiuntur, tum multo magis, cum *nocturnis Lucubrationibus* se excruciant. Frigida enim *Nocturni Aeris* Temperies, Corporis nostri Fibras constringit, Fluida condensat, & Pulsuum Ictus depressiores reddit; Unde magis supprimitur *Perspiratio*, & nullæ Particulæ præter eas Fluiditate maximæ præditæ per Poros Cutis transibunt, & multæ Particulæ in Corpore retinentur, quæ in Statu Naturali excerni deberent, & Liquidum

quidum hoc *acrius* & *viscidius* constituunt.

INTENSÆ in Coitu *Fibrarum* contriotiones, & frequen- *Unde a
Veneris
Usu.*
tiores *Villorum* Ictus *Liquida* totius Corporis quaquaverfum violenter premunt, & *Vasculorum Secretoriorum* Ora diminuunt; Unde *Liquida* tenuissima violenter expelluntur, & major *Materiæ Perspirabilis* Evacuatio pro tempore succedit, quam statu naturali (g), tantaque *Liquidi Nervosi* copia absumitur ut necessario diminuetur fibrarum *Vis Elastica*, & fient tremores momenti minoris. His itaque sæpius quam fas est repetitis, minor *Liquidi Nervosi* quantitas in *Musculos* derivabitur; Unde debi-

(g) Sanctorii *Sest. IV. Aph. 2. 27.*

lius contrahentur, & isti inter cæteros qui digestioni inserviunt. Hinc *Cibi* difficiliter in *Chylum* redigentur, & diutius in *Ventriculo* manentes, eam *Indolem* acquirunt, quam ex natura continuo calori debent, viz. *acres* evadent, & per consequens, fiet *Sanguis acrior & viscidior*. Præterea diminutæ ob eandem rationem vi contractili *Cordis* & *Vasorum Elasticitate*, diminuetur *Vis* qua *Chylum* attenuant, *Sanguinique* assimilant, & fiet *Sanguis*, & exinde *Liquores* omnes ab eo secreti *acriores, & viscidiores*. His itaque positis major *Vis* ad *Moleculas* dividendas, & *Liquida* per ultima *Vasa* transfundenda formanda requiretur; Diminuta autem *Vasorum Vi* *Elastica*, diminuetur hæc *Vis*, & fiet *Liquida* per ultima *Vasa* tran-

transeuntia viscidiora quam statu naturali.

Hoc autem in *Vasculis Nervosis* præ cæteris accidet, ob minorem Vim qua Liquor per has partes, quam alias protruditur, aliasque rationes antea allatas.

Hinc itaque per ultima Vasa difficilius fluet hic Liquor, eaq; aliquo modo infarciet; Ideoque diminuetur quantitas *Materiae Perspirabilis*, cum hæc semper cæteris paribus est Velocitati proportionalis, & partes ejus liquidiore aliis majori ratione ejicientur, & crassiores ob debilitatam Fibrarum compagem, iis confringendis minus idoneam post se relinquent, & Liquida in Corpore relicta crassiora reddent. Præterea adaucta Liquidorum *Cohæsione*, sive a *Veneris* usu frequentiore, aut alia qua-

G 3 libet

libet de causa, Particulæ non factis comminutæ, ut Vi Fibrarum naturali Partes Nervosas pertranseant, vehementi Fibrarum in repetitis Coitionibus, contractione, in *Vascula Nervosa* trudentur, ibique Obstructiones admodum pertinaces producent, uti olim observavit *Sanctorius* (*b*). Unde etiam patet, quantum immodicus ejus usus, præcipue cum Victu pleniore, aliisque causis antea descriptis conjunctus hunc morbum promoveat; eo quod Partes Liquidorum crudas & viscidas, in Partes Nervosas pellit, ibique obstructions producit; & in iis præ cæteris, per quas fluida difficillime transeunt, quales sunt *Tendines, Ligamenta, Periosteæ*, &c. hujus Morbi sedes fere perpetuæ. His omnibus quæ diximus fidem faciunt *Observa-*

(*b*) *Sec. VI. Aph. 12.*

tiones Sanctorianæ, inter quas præter eas jam citatas, consulantur *Sect. VI. Aph. 2. 3. 10. 14. 15. 21.*

Hæc major Viscositas & Vasorum infarctus in causa erunt, quod Liquidum hoc diutius in Corpore manebit quam statu naturali, & proinde nostrorum Humorum naturam sequetur; hi autem omnes calore æque ac nostri Corporis detenti, brevi putrescunt, & acerrimi evadunt, & per consequens, erit *Liquidum Nerveum Acrius & Viscidius* quam statu naturali.

Hæc autem mutationes a *Venere præmatura* nimis culta facilius citiusque inducuntur; Fibre enim tunc laxiores sunt, & ad violentas hæc constrictiones subeundas minus idoneæ, & proinde ob Rationes allatas citius

diminuetur *Ventriculi Vis*, & infaricientur *Vascula*, fietque *Liquidum Nervosum* naturali viscidius.

Ex iis quæ diximus de Mutationibus, quæ in Corpore producuntur ab istis *Vitæ Rationibus*, quæ *Podagram* præ cæteris inducunt, satis patet, quod *Proxima* hujus Morbi *Causa* in *Viscositate & Acrimonia Liquidi Nervosi*, una cum nimia *Coarctatione & Rigiditate minimorum Vasculorum nervosorum ad Pedes* pertinentium sita est. Neque de cæteris hujus Morbi Causis, in *Cap. II.* descriptis, differere libet, quippe qui jam dicta bene callet, satis videbit quomodo hæ eadem Mutationes producant. Ideoque ad *Symptomata* nos convertemus, unde adhuc clarius patebit, *Morbum hunc ab hac Causa* produci.

CAP.

C A P. IV.

DEMONSTRATIS in Capite priore iis Mutationibus, quæ necessario oriuntur in Corpore Humano ab ea Vitæ Ratione quæ *Podagram* frequentius producit, ad Phænomenon ejus Solutionem nos convertemus. Antequam tamen hoc efficere conabimur, non prorsus inutile videatur exquirere, quid sit *Causa immediata Regularis Paroxysmi Podagræ*, quod paulo ante *Æquinoctium Vernale*, & post *Autumnale Podagræ* invadit. Hoc Mutationi alicui *Aeris* proculdubio tribuendum est, ut a Cap. I. & innumeris *Medicorum* observationibus patet,

tet, & quod ipsum olim obser-
 vavit *Divinus Senex* (c); adve-
 nit enim *Paroxysmus* his Anni
 Tempestatibus, etiamsi *Podagri-*
cus neque in *Esculentis* aut *Potu-*
lentis, *Somno* aut *Vigiliis*, *Exer-*
citio aut *Quiete*, aliove quolibet
 modo hoc Tempore, præ cæte-
 ris, se errasse novit. Fluida au-
 tem per Partium Solidarum Ca-
 nales transeuntia, placide & tran-
 quille eodem certo *Velocitatis*
Momento in æternum transirent,
 nisi *Causa* aliqua vel una cum iis
 in *Vasis* contenta, aut a *Corporis*
Superficie agens, has *Variationes*
 in *Systemate Animali* producat.
 Nihil autem adhuc restat, quod
 hunc *Morbum* certa, & constante
Methodo producat, nisi solus
Aer, in quo vivimus & move-

(c) Hyppoc. Sect. VI. Aphor. 55.

mus, cum quo totum Corpus circumvolvitur, & cujus Pars non exigua in ipsum Sanguinem una cum Chylo transit. Quamvis autem Aerem *Regularis Paroxysmi* Causam dico, non tamen eum omnis *Paroxysmi* Causam assero, sed tantum illorum qui constanti Methodo istis Anni Tempestatibus jam nominatis adveniunt; Satis enim omnibus patet, vehementia *Animi Pathe- mata*; *Exercitia* plurimum defatigantia, immodicam *Liquorum Spirituosorum* Deglutio- nem, aliaque ejusmodi Paroxys- mum producere; & hoc non so- lum in istis Anni Tempestatibus cum *Podagra* præ Foribus adstat, quin etiam in qualibet Anni Tempestate, modo Æger huic Morbo pronus sit.

*Muta-
tiones ab
Aere o-
rientes
quænam
sunt.*

Mutationes in Corpore Hu-
mano quæ ab *Aere* producuntur,
oriuntur vel *Variatione* aliqua in
Gravitate aut *Vi Elastica*, *Calidi-
tate* aut *Frigiditate*, *Siccitate* aut
Humiditate; Quæ omnia Corpus
Humanum variis Modis afficiunt,
& non tantum Morbos incep-
tos accelerant, & Crisin funestam
citius adducunt, quin etiam Mor-
bis non paucis Ortum præbent.
Demonstravit *Author nuperus*
(*d*) maximum Pondus Aeris in
Corpus Humanum prementis cu-
jus Superficies 15 Pedes Quadra-
tos continet, videlicet ubi *Mer-
curius* altissime in *Barometro*
ascendit, æquari Libris 39900,
Variatio autem maxima *Mer-
curii* ascendentis, & descenden-

(*d*) Wainwright *De Sex Rebus Nonnatu-
ralibus*, pag. 58. &c.

tis tres circiter Pollices continet. Ponderus ergo Columnæ *Mercurii* cujus Basis æqualis est Superficie Corporis, & cujus Altitudo tres Pollices continet, auferetur a toto Pondere *Aeris* ubicunque *Mercurius* tres Pollices descendit. Cum autem Pes Cubicalis *Aquæ* æqualis est Libris 76, & Gravitas *Hydrargyri* ad Gravitationem *Aquæ* ut 14 ad 1, Pes Cubicalis *Mercurii* erit æqualis Libris 1064; qui Numerus per 4 divisus, dabit Columnam *Mercurii* cujus Basis Pedi Quadrato æquatur, & Altitudo Pollices tres continet (e), æqualem Ponderi quod Singulus Pes Qua-

(e) Elem. Euclid. Lib. 11. Prop. 32. & Lib. 12. Prop. 14.

dratus Superficieei Corporis Humani sustinet, minus eo quod sustinebat, antequam hæc Aeris Variatio accidebat, = Libris 266 ; qui Numerus in 15 ductus, dat Pondus quod Corpus Humanum sustinet, cujus Superficies 15 Pedes Quadratos continet, ubi *Mercurius* tres Pollices descendit, minus eo quod sustinuit, dum *Mercurius* altissime in Tubo mansit, = Libris 3990, & per consequens Pondus in Corpus Humanum premens erit majus aut minus in eadem Ratione, prout Aer magis est humidus, aquosus, & procellosus, & *Mercurius* ad Puncta quælibet intermedia descendit, viz. Diminutio Pressuræ Aeris in Corpus Humanum in *Tempestate humida* erit æqualis 2660 Libris. Hinc Sanguis in Spatium angustius

com-

comprimetur, aut in magis ex-^{ju}
pandetur. Aer enim in Ca-
nalibus una cum Sanguine con-
tentus, qui semper se in *Æquili-*
brio cum Aere circum-ambiente
servat, se expandere nititur ea
Ratione, qua Vis comprimens
augetur; quippe *Vis Centrifuga*
Particularum Reciproce ea Ra-
tione decrefcit, qua *Distantiæ*
Particularum a *Centro* augen-
tur (f). Hoc etiam ab *Animalibus*
in *Antliam Pneumaticam*
dimissis satis patet, quorum Vasa
Parte aliqua Aeris extracta maxi-
me tument, in Spatium tamen
idem quo prius comprimuntur,
cum in apertum Aerem dedu-
cuntur.

(f) Cl. Newtoni *Princip. Philosoph. Ma-*
themat. p. 23. Lib. 2.

Hæ Anni Tempeftates quibus præ cæteris Paroxyfinus advenit, viz. *Ver & Autumnus*, ut plurimum aliis magis humidæ funt, aquofæ, & procellofæ, ob majorem *Solis Lunæque* Effectum his Anni Tempeftatibus præ cæteris in nos ambientem Aera (g). Pondus ergo Aeris non folum ea Ratione diminuitur qua jam oftenditur, quinetiam diminuitur Vis ejus Elaftica; Diminuta enim Prefſura incumbente, diminuetur ejus copia in *Pulmones* irruens, ob minorem ejus Densitatem, & exinde Vis ejus Elaftica, ob Rationem jam allatam (h). Ideoque dempta hoc modo Prefſura *Aeris, Pulmones* nec bene

(g) Mead *De Imperio Solis & Lunæ.*
pag 9.

(h) Newtoni *Loc. ante citat.*

inflari,

inflari, nec cohærentes Sanguinis Globuli a se mutuo dividi possunt; unde Sanguis erit Viscidior, & tardius Circulum suum perficiet. Hinc *Moleculæ* se mutuo facilius attrahent, & majorem Fibrarum Vim Elasticam requirent, ut in Liquidum quale per ultima Vasa in Statu Naturali transit, elaborentur; erit itaque Liquidum Nervosum, ob hanc Rationem, hac Temperate, quam aliis, viscidius. Præterea cum hæc Anni Temperates ut plurimum aliis magis humidæ sunt & procellosæ, tota *Atmosphæra* humidis Vaporibus implebitur, & infarcentur Vasculorum Cutaneorum Orificia, & præcipue si his accedat Frigus, cujus Ope constringentur Fibræ Cutanæ, & concresecet Sanguis. Hinc minor *Materiæ Perspirabilis*

lis Quantitas excernetur, & accumulabitur Liquidum quam antea viscidius in omnibus ultimis Vasis (*i*), & Particulæ ejus maxime subtiles majori Ratione aliis ejicientur, & viscidiores post se relinquent, & per consequens erit Liquidum per Vasa nervosa transiens quam antea *Viscidius*; Et etiam ob diuturniorem ejus in Corpore Retentionem *Acrius*, ut antea ostendimus. Posito etiam Liquido Nervoso Visciditate peccare, erit Fluxus ejus lentior, & difficilior contrahentur Musculi, & inter cæteros ii Digestioni inservientes, unde Cibi difficilior in Partes Sanguini reficiendo idoneas

(*i*) Sanctorii *Medicina Statica Sect. II. Aph. 8. 42. 60.*

dividentur, Naturam suam sequentur, & *Acrimoniam* contrahent. Hinc Sanguis difficiliter in Indolem Liquido Nervoso in Statu sano similem convertetur, & fiet Liquidum Vasa nervosa alluens *acrius* & *viscidius*, ut in præmissis demonstravimus.

Ex his deduci potest, unde *Podagrici* ante Paroxyfmi Adventum, adeo Ventriculi Cruditatibus obnoxii sunt.

Hæ Operationes Aeris primariæ sunt in istis Anni Tempestatibus, quibus præcæteris *Paroxyfimus* advenit, quarum Ope non solum Effectus Varii in *Animalium Corporibus* producuntur, quinetiam ipsæ *Herbæ, Plantæ*, imo *Liquores* pene omnes ab ejus Variatione Mutationes subeunt. Satis enim omnibus notum est, Liquores omnes recens

paratos, & Fermentatione perfecta non satis depuratos, pro variis Aeris mutationibus de novo fermentescere. Quod a mutato *Aeris Pondere & Vi Elastica* necessario pendet, ut ex præmissis patet. Quo autem majus est *Momentum Cohæisionis Particularum* in *Liquore* quolibet, eo minori cum Negotio observare possimus Effectus ab *Aeris Variatione* in iis orientes. Cum enim hæc Fluida e Particulis constant quæ largas habent Superficies pro Ratione Soliditatum, & magis stricte cohærent, patet hos Liquores Aerem majori Vi inclusum retinere, & Vi ejus Elastica in Bullas expandi, quousque *Vis Elastica* Aeris inclusi superet *Momentum Cohæisionis Particularum Fluida* componentium.

His de Mutationibus Aeris positis ad Symptomatum Solutionem me convertam, antequam tamen ea particulariter solvere me accingam, libet *Schema* quoddam *Paroxysmi Podagræ Lectori* apponere, & *Symptomata* aliqua in omni fere *Paroxysmo* evenientia explicare.

QUONIAM LIQUIDUM per omnia Ultima Vasa transiens hoc Tempore, præ cæteris, *Visciditate* peccat, ideoque tardius per totum *Corpus Circulum* suum perficiet, & multo difficilius per *Solidorum Canaliculos* transibit. Quoniam etiam *Sanguis crassior & viscidior* supponitur, eo Tempore quo advenit *Paroxysmus*, & Pars ejus crassior in Partes inferiores detruditur, ut jam ostendimus; major *Vis* requiretur

Unde Pedes præ cæteris Partibus afficit.

ut *Moleculæ* fatis dividantur, & in Liquidum, quale per ultima *Vasa* in Statu sano transit, convertantur, & hoc eo magis & citius, quo ad *Partes inferiores* descendit Liquidum; & per consequens Liquidum per *ultima Pedum Vascula* transiens aliis majori *Ratione Visciditate* peccabit. Hoc etiam a diminuta ejus *Velocitate*, & longiori *Transitu*, quo *Particulæ* facilius se mutuo attrahant, subtiliores ejiciantur, & reliquæ strictius cohæreant ulterius augebitur. Quod etiam, *Liquori a Cerebri Glandulis* transcolato attribui potest. Ideoque siue ultimum Liquidum a *Corde*, siue a *Cerebro* proveniens respiciemus, erit hoc Tempore, & his *Partibus* quam aliis *Viscidius*, & exinde in his subsistere, easque infarcire magis erit idoneum;

neum; & eas præ cæteris, quæ non solum a *Corde* & *Cerebro* aliis magis distant, & quibus minimus est *Motus Cordis* & *Velocitatis Sanguinis Momentum*, quinetiam quorum Canales minorem habent *Rationem ad Quantitatem Liquidi* per eos fluentem, quam *Statu Naturali*. Hoc itaque in *Partibus Nervosis Crurum* & *Pedum* præ cæteris accidet; *Liquor* enim per has *Partes* transiens ob *Rationem allatam* erit naturali viscidior, & harum *Partium Canaliculi* majori *Ratione* aliis comprimuntur & coarctantur; ideoque per has *Partes* difficilius transibit, easque infarciet, & aucta ejus *Quantitate*, ultimos hos *Canaliculos* ultra *Tonum naturalem* aliquo modo distendet ad *Spatium solito majus*; unde distrahentur

Nervi Partes, & sentietur *Dolor*, qui erit mitior, aut vehementior, & omnimodo varius, pro *Ratione Quantitatis, Qualitatis, & Positionis Materiæ; Tensitatis & Angustiae Partis affectæ*, ut postea demonstrabimus.

*Cur Articulos
inquadit.*

Hoc autem in *Articulis* præ cæteris *Locis* accidet, partim ob *Partes* his circumpositas aliis magis tenfas, rigidas, & nervofas, hoc est, ex ultimis *Vasculis*, a solis fere *Fibris Solidis* constantibus, & exinde *Motui Fluidi* transfluentis magis resistentibus, compositas, uti sunt *Ligamenta*, ut & *Tendines*, qui majori *Copia* circa *Articulos* quam alias *Partes* distribuuntur, partimque ob majorem a vicinis *Resistentiam*, qua nulla datur libera *Fibrillarum Longitudo*, qua distendi possint, & cedant *Motui Liquidi* transfluentis.

fluentis. Partes enim *Articulis* circumpositæ non solum omnes sunt nervosæ & tensæ, & proinde minus cedent vicinarum Partium Extensioni, quam si laxiores essent, quinetiam *Ossa* in his Partibus magis sunt crassa & extuberantia, unde ob horum *Renixum & Duritiem* minus cedent *Fibrillæ*, Motuique Liquidi transfluentis magis resistent, & per consequens hic Liquor in his Partibus præ cæteris subsistet, & *Dolores* producet.

Posito *Dolore* Partem aliquam subito invadente, constringetur *Nervus*, fietque *durior, tensor,* & veluti *inflexilis*, & introrsum cum *Impetu* movebitur, & *Liquidum* contentum quaquaversum valida *Vi* extrudet, quo *Cerebro* per Consensum communicato, constringetur totum *Cerebrum*,

Unde
sensio A-
qua fri-
gida.

rebrum, & fiet *Sensio Frigidi* cujuslibet affusi, *Horror* & *Rigor*, ut satis demonstravit *Belinus* (k).

Unde
Febricula.
te.

His, præcipue cum *Dolore* conjunctis, succedet *Calor* cum *Febricula*, Constrictis enim totius Corporis Fibris, augebitur *Vis* earum *Elastica*, & fiet *Tremores Momenti* majoris, quorum ope confringentur *Globuli*, & augebitur *intestinus* Particularum *Motus*, & per consequens *Calor* totius Corporis.

Dolores
unde sensim
augentur.

Ex his positis, *Dolores* antea vix tolerabiles plurimum augebuntur. Constrictis enim totius Corporis Fibris, & præ cæteris, iis Partis affectæ, diminuentur *Canales Vasorum* Partis affectæ,

(k) Cap. de *Horrore* & *Rigore*.

Motuique Liquidi transfluentis magis resistent, quo conjuncto cum majori Liquidorum Influxu, & motu Vasorum minorum, quem a Majoribus accipiunt, & cujus Vi Liquida sua maxima ex Parte protrudunt, magis distrahentur Vasorum Minorum Partes, & fient *Dolores* maxime vehementes; Eoque præcipue si Liquidum per hæc Vasa transiens non tantum istiusmodi *Qualitatis* sit ut Vasa *obstruat, infarciat, & distendat*, quin etiam ut *pungat & vellicet*, ut postea videbimus.

Hæc *Symptomata* ad Finem *Cessatio* produci non possunt, quousque *Paroxysmi particularis.* Liquidum has Partes infarciens, vel extra hæc Vasa protrudetur, aut disruptis Vasculis effundetur, aut tenuiore ejus Parte a Calore Loci absorpta, sese Va-
 forum

forum Capacitati accommodabit, & una cum iis in Callosam substantiam concrefcit. Quo pacto diminuta Fibrillarum Nervolarum Diftractione, diminuetur *Dolor*, & *Glandularum* omnium *Cutanearum* Orificia antea diminuta augebuntur, & larga *Materia Perspirabilis* Copia eji- cietur; unde diminuta Quanti- tate Liquidi in omnibus Vasis ultimis, liberius per ea tranfubit Liquidum, & Canales non adeo infarciuntur, nec æque ultra To- num distendentur, & per confe- quens ulterius diminuetur *Dolor*, & fiet *Remiffio Symptomatum*, five ceffabit *Paroxysmus Particularis*.

Unde
Dolores
nocte re-
currant.

Hæc autem Symptomata ite- rum Nocte appropinquante re- crudescunt; Frigida enim no- cturni Aeris Temperies Fibras totius Corporis constringit, &
Vas-

Vasculorum Cutaneorum Orificia occludit, unde diminuetur *Copia Materiae Perspirabilis*, & augetur *Liquidum* in omnibus ultimis *Vasis*; *Infarctis* autem aliquo gradu adhuc ultimis *Vasis* partis affectæ, difficilius per ea transibit *liquidum* copia adauctum, unde in *Pedibus* ob *Rationes* allatas stagnare, eosque infarcire aptum erit hoc *Liquidum*, & redibit *Paroxysmus*.

Ex iis quæ diximus patet, cur gravia *Animi Pathemata*, *Cibi Austeri* coctu difficiles, *Lardi* & similibus *Comestio*, *Liquorum Spirituosorum Deglutitio*, *Fruetus* immaturi, *Medicamenta* astringentia, figentia, coagulantia *Paroxysmos* appropinquantes accelerare, imo inexpectatos producere possint.

Ex

Ex iis quæ diximus facile deduci potest Ratio omnium *Symptomatum* in hoc Morbo apparentium.

*Unde
Torpor.*

Hinc pendet *Torpor* ille & *Lassitudo* totius *Corporis*, *Pedumque* ad *Motum Inhabilitas*. Posito enim *Liquido Nervoso* majori *visciditate* peccare, minor ejus *Copia* in *Musculos* totius *Corporis* in dato *Tempore* derivabitur, unde difficilius contrahentur, & ad *Motum* minus idonei evadent, & sentietur *Corpus* majoris *Ponderis*. Cum autem *Liquidum Nervosum* in *Pedes* derivatum majori *Ratione* peccat, *Musculi* ad has *Partes* pertinentes aliis difficilius contrahentur, & ad *Motum* aliis minus erunt idonei; quod etiam a majori *Sanguinis Copia* & *Visciditate* ulterius augetur, uti ex *Sanctorio* discimus.

Quo-

Quoniam Sanguis in ista Anni ^{Vena-}
 Tempestate, qua præ cæteris ad- ^{rum Va-}
 venit *Paroxysmus* crassior evadit, ^{rices un-}
 & crassior ejus Portio in Pedes ^{de.}
 protruditur, validius nitetur in
 Vasorum *Tunicas*, easque ultra
 Tonum naturalem distendet, &
 eas præ cæteris, quorum *Tunicæ*
 minimam Rationem ad Quanti-
 tatem Sanguinis in eas influen-
 tem, habent; *Venarum* au-
 tem *Tunicæ* minorem habent
 Rationem ad Quantitatem
 Sanguinis in eas influentem
 quam *Arteriarum*, & gra-
 vior, crassiorque ejus Pars in has
 Venas detruditur, unde aliis
 magis tumebunt. Præterea cum
 Motus Sanguinis multo magis
 languescit in his Partibus quam
 aliis, & magis augetur Sanguinis
 Cohæsiō in Pedibus quam aliis
 Locis; diminuto Pondere Aeris

incumbentis, Aer in Vasis relictus in majores Bullas Sanguinem expandet, & ista Vasa aliis magis extrorsum trudet, quorum *Tunicæ* aliis laxiores sunt, & quæ minime a Partibus contiguis & circumjacentibus, ne extrorsum truantur, impediuntur; ideoque ob hanc etiam Rationem *Varicosæ* evadent.

Materia Podagrica quid.

Ex iis quæ in præmissis diximus patet, Liquidum Partes nervosas alluens *Visciditate* & *Acrimonia* peccare, hoc est ex *Particulis Angulis, Spiculisque* maxime *acutis, tenuibus, & subtilibus* terminatis constare. In hoc autem plurimum diversum evadet, prout variantur *Temperamenta & Constitutiones Podagricorum*. Quo enim majori *Velocitate* Sanguis fertur & *solida* majori *Vi Elastica* pollent in *Statu*

Statu naturali Hominis, eo cæteris paribus Particulæ hæ acres in Partes subtiliores erunt divisæ, & per consequens tenuiores, acriores, & acutiores evadent.

His quæ de *Materia Podagrica* diximus assentitur *Divinus Senex*, qui de *Morbis Articulorum* Verba faciens, eos ex *Bile & Pituita* produci asserit, hoc est ex *acri viscidaque Materia*, quod ipsum in Præmissis ostendimus.

Ex his ergo a Natura Particularum depromptis, omnia *Dolorum Podagricorum Phænomena* necessario deducemus.

Ut autem hæc Rem clariùs explicemus, libet *Propositiones* aliquas ad hæc Rem apprimè necessarias demonstrare.

Dico Primo, *Sensationem quamlibet vel Doloris aut Voluptatis a Nervorum Tremore oriri, unde*

Sensatio unde.

de Liquidum in iis contentum, prout Tremor est majoris aut minoris Momenti, Undis densioribus, & breviori Tempore oscillantibus, versus Cerebrum revolvitur.

Hæc *Propositio* Probatione non indiget; satis enim omnibus notum est, Sensationem quamlibet Nobis communicari Ope Liquidi in Nervis, a *Vulgari* *alio Experimento* Nervum quemlibet Filo tenui tam stricte circumligandi, ut *Liquidum* cujus *Nervi* in Statu Naturali semper sunt pleni, adeo in duas Partes a *Filo* dividatur, ut ea Pars deorsum tendens ne minimum habeat Consensum cum ea, quæ libere versus *Cerebrum* refluit: Unde Partes a *Filo* deorsum tendentes, ad hunc Nervum pertinentes
omnis

omnis *Motus*, & *Sensationis* expertes penitus evadunt, patet ergo *Sensationem* quamlibet a *Liquido* in *Nervis* nobis adduci. *Liquidum* autem hoc in *Nervis* contentum, nisi a *Vi* aliqua *Nervo* impressa, *Motu Fluxui* ejus *Naturali* contrario, *refluere* non potest, qua *Nervi Canalis* comprimitur, & *Fluidum* in eo contentum quaquaversum niti cogitur. Unde *Fluxus* *Liquidi* ad *Cerebrum* erit *major*, *minor*, *longiori* aut *breviori* *Tempore* finitus, pro *Ratione Compressionis*, aut *Tremoris Nervi*, patet ergo *Propositio prima*.

Dico Secundo, *Nullum esse Tremorem Nervi* cujuslibet *sine Tensione aliqua Nervi*, a *Specie quolibet Sensili* in *Nervum externe agente*; *Nullamque esse Tensionem sine Solutione aliqua Continui*.

Quoniam *Nervus* quilibet nec introrsum comprimi, nec extrorsum distrahi potest quin Partes ejus a se mutuo divelli incipiant, & longior evadat seipso *Nervus*. Nervus ergo quilibet a Speciebus Sensilibus percussus, magis tenditur quam Statu Naturali. Exemplum habes in *Chordis Musicis*, quæ quantumvis tensæ, & Vi qualibet percussæ, primum tenduntur, & dein propria Vi Elastica ultra Statum priorem restituuntur, quod per Vices aliquas protractum, Motu tremulo Aerem circumambientem concutit. Cum autem hæc *Contractio & Distractio* Partium Nervorum, fieri non possunt sine mutuo excursu a Contactu *Partium* Nervum componentium, nec hic *Excursus* sine successiva *Contactuum Mutatione*, viz. sine

So-

Solutione aliqua, patet nullam esse *Tensionem Nervorum*, nullamve *Sensationem* a Liquido Nervorum nobis allatam sine *Solutione* aliqua *Continui*, patet ergo quod proposuimus.

LEMMA. *Solutio* autem *Continui* in ista Nervi Parte quæ a Speciebus sensilibus percutitur, multo est major quam in alia qualibet Nervi Parte. Sit enim *Chorda* quælibet quantumvis tensa, & Vi qualibet in quolibet Puncto percussa, erit *Momentum Ictus* in Punctum istud impingentis majus, quam in aliam quamlibet *Chordæ* Partem; Quippe ob *Centrum Gravitatis*, sive *Divulsionis Partium Chordæ* ibi situm, & per consequens erit *Distractio Partium Nervi* major in ista Nervi Parte, ubi Species sensiles ei pertingunt.

Dolores
omnes
unde.

Dico Tertio, Omnes Dolores conjunctos esse cum Tremore Nervorum Momenti majoris, unde Liquidum in iis contentum, undis densioribus, & breviori Tempore oscillantibus, versus Cerebrum revolvitur.

Quoniam, quo majori Nifu comprimuntur aut divelluntur Partes Nervi, eo Tremor Nervi majoris est Momenti, & Liquidum in eo contentum Undis densioribus, & frequentioribus ad Cerebrum refluit, & vice versa, erit Tremor qui in Dolcribus accidit multo majoris Momenti quam in cæteris Sensationibus. Species enim quælibet sensiles levi Contactu aut Frictione Particulilibet admotæ, Titillationem quandam gratam inducent; Quippe

Quippe minus tenduntur & distrahuntur Partes *Nervi*, unde Tremor *Momenti* minoris, & rethuit Liquidum Undis rarioribus, & longiori Tempore oscillantibus ad *Cerebrum*. Si autem vehementi & celeri Frictione admoveantur, aut valido Impetu imprimantur, *Dolorem* summe acrem excitant; Quippe Partes *Nervi* vehementer a se mutuo divelluntur, & tenduntur; Unde Tremor majoris *Momenti*, & Liquidum in *Nervis* contentum Undis densioribus, & frequentioribus versus *Cerebrum* revolvit; & per consequens *Solutio Continui* quæ fit in *Dolore* fit multo major & vehementior, quam in cæteris *Sensionibus*, etiamsi eæ etiam sine *Solutione* aliqua feri non possunt. Ex his patet, quod quicquid vehementer

ter Nervi Partes distrahit, & a se mutuo adeo divellit, ut *Solutio Continui* exinde proveniens, certum *Solutionis Continui* Gradum superet, *Dolorem* excitabit; qui *Dolor* ea Ratione augebitur, qua hæc *Solutio Continui* certum istum, & determinatum Gradum superat, & *Nervus* Rupturæ propior evadit. Disrupto autem Nervo quolibet desinit *Dolor*, eo solo excepto, qui ex Tractione & Tensione reliquorum adhuc integrorum, aut semidiscissorum Nervorum oritur.

Unde Quoniam *Dolor Punctorius* est
Dolor Sensatio qualis cum pungimur
Puncto- cum acutis Instrumentis, quæ su-
rius. bito & vehementer Nervi Fibril-
 las a se mutuo distrahentia, fa-
 ciunt Tremorem Nervi *Momenti*
 majoris, *Liquidumque* in eo con-
 tentum Undis densioribus & fre-
 quen-

quentioribus ad *Cerebrum* refluerere cogunt. Quicquid ergo Fluidorum est tam tenue, tantique est Impetus, ut se subito in minima Fibrillarum Interstitia potest trudere, Partesque earum a mutuo Contactu divellere, *Dolorem Pungentem* æque ac acuta ista Instrumenta producet. Ostendimus autem in Præmissis *Materiam Podagricam* non solum *Visciditate*, verum & *Acri-monia* peccare, hoc est *Angulis*, *Spiculisque* maxime *acutis*, *tenuibus*, & *subtilibus* terminari. Posito itaque Vasculo quolibet hac Materia infarciri, Liquidum per id transire solitum majori Vi nitetur in *Tunicam Vasis*, & *Particulæ* ejus majori Vi ad *Tunicas* trudentur, quæ cum *Angulose* sunt, eandem Vim in Fibrarum Partes divellendo habebunt,

bunt, ac tot *Cunei*, quorum *Anguli* æquales sunt *Punctis* acutis *Particularum*, & qui ea *Vi* sunt percussi, ac æqualis est *Momento* quo *Particulæ* in *Nervos* intruduntur. *Vires* autem *Cuneorum* quorumlibet semper *Reciproce* ea *Ratione* augentur, qua *Anguli* a *Lateribus* facti diminuuntur; hæ ergo *Particulæ* quorum *Anguli* adeo acuti, maxima *Cuneorum* *Vi* pollebunt, & facillime in *Partes* *Nervi* trudentur, *Fibrillasque* a se mutuo dividunt. Exemplum hujus habes in *Chordis Musicis*, quæ si quantumvis tensæ in *Locum* humidum reponantur, aut etiam *Spongia* madida humectentur, multo *tensiores* evadunt. Quippe *Fluidi Aquosi* *Particulæ* adeo sunt exiguæ, ut in *Chordam* dimissæ, in *Interstitia* penetranda apta sunt.

sunt. Unde *Vi Aeris* undiquaque prementis in *Chordam* trudentur, & Partes a se mutuo distrahunt & divellunt, unde *Chorda tensior, crassior, & brevior* evadit; & si *Chorda* admodum tensa reponatur, adeo ut nulla detur libera Villorum Longitudo qua distendi possint, ab Intrusione harum Particularum disrumpitur. Præterea suspendatur Ope Funis *Pondus* quodlibet, vel in Loco humido, aut Spongia madida humectetur Funis, Funis densior, crassior, & brevior evadit, ut a Pondere quantumvis magno sursum erecto satis constat. Quippe ob maximam Vim qua hæ Particulæ intra Poros Funis trudentur, & Fibras ejus extrorsum distendunt. Hæc autem Vis soli Particularum Aquosarum Exiguitati est.

est tribuenda; Vis enim Aeris incumbentis tantummodo æquatur Ponderi *Cylindri Aeris*, cujus *Basis* æquatur superfici ei *Chordæ* madefactæ, Vis autem *Particularum Aquosarum* ad Pondus quantumvis fere magnum evehendum sufficeret, inodo *Chorda* ad hoc sufficeret; Ideoque datur alia quædam Vis, qua agunt *Particulæ Aquosæ*, cujus Ope plurimum augetur Intrusio *Particularum Aquosarum* in Partes *Chordæ*. Hæc autem est *Cunei Vis*. Cum enim Vires *Cuneorum* sunt Reciproce ut *Anguli Secantes*, erunt Vires *Corporum Sphæricorum* ut *Superficierum Curvitates*; *Curvitas* autem *Sphæræ* cujuslibet est ut *Curvitas* maximi *Circuli* ejusdem *Sphæræ*, *Circulorum* autem *Curvitates* sunt Reciproce ut *Diametri*, ideoque *Particulæ Aquosæ*

Aquosæ tanta *Exilitate* præditæ vim ingentem habebunt, & facillime in *Chordæ* Partes trudentur. Et per consequens, *Particulæ Podagricæ* ob maximam earum *Soliditatem*, *Angulosque* admodum tenues & acutos, subito introrsum trudentur, Partesque *Nervi* subito & vehementer a se mutuo distrahent & divellent, & hoc in his omnibus *Locis* in quæ intruduntur hæ *Particulæ*. Unde *Dolores* excitabunt diversos, non solum ob diversas earum *Qualitates*, uti sunt *Angulorum Subtilitates*, quin etiam ob varias earum in Partem affectam *Positiones*. Hæ quippe *Nervi* Partes in quas trudentur, aliis quibuslibet magis distendentur & divellentur, ob *Centrum Divulsionis* Partium *Nervi* ibi situm. Si ergo hæ *Particulæ* in uno tantum *Puncto*

Puncto in Partes Nervi truden-
tur, aut unicam tantummodo
Nervi Fibrillam discindunt, eun-
dem Dolorem producent, ac si
hæ Partes Stylo acuto a se mutuo
divellantur & pungantur. In
Puncto enim Temporis Fibrillas
Nervi in hoc Loco a se mutuo
distrahent & divellent, majori
Ratione quam in aliis, quod
ipsum faciunt *acuta Instrumenta*;
Unde Tremor Nervi *Momenti*
majoris, Liquidumque in eo
contentum Undis densioribus, &
breviori Tempore oscillantibus,
versus *Cerebrum* revolvitur, &
sensationem *Doloris Pungentis*
in nobis excitat.

Unde Si autem *Materia* hæc in plu-
Mordens ra *Puncta* sit intrusa, a se invi-
cem paulo remota, & paulo ma-
jor detur *Infarctus*, quo hæ Fi-
brillæ & adjacentes distendantur,
omnes

omnes hæ Partes vehementer a se mutuo distrahentur & divellentur; Unde Tremor Nervi *Momenti* majoris, & Sensatio *Doloris* acris in iis omnibus Locis, non secus ac si Pars affecta *Morbibus* dilaceretur.

Si vero hæc *Materia* Parti cui-
libet apposita, deorsum instar *Lancinans.*
Lineæ, aut *Fili* exigui in Ampli-
tudine Vi Virium urgentium
protrudetur, aut minimum
quodlibet Vas secundum Longi-
tudinem *Materia* hac pungente
infarcietur, omnes istæ Nervi
Partes *acutis Instrumentis* lanci-
nari videri necesse est. Nullum
enim in tota *Linea* datur *Pun-*
ctum ab hac Affectione immune;
in omni igitur *Lineæ* Parte da-
bitur *Solutio Continui Momenti*
majoris; *Dolor* autem *lancinans*
est tantum *Series Divulsionum*
Part-

Unde

Lanci-
nans.

Partium Nervum componentium, & Solutio Continui, cum Tremore Nervi Momenti majoris, per Partem aliquam protracta. Cum autem hæc omnia ob hac Materia hoc modo disposita efficiuntur, patet Materiam Podagricam hoc modo dispositam Dolorem lancinantem, æque ac illa acuta Instrumenta producere.

Ex quibus etiam videre est, mille alias *Dolorum Species* produci posse, pro varia *Materiae Morbificæ Positione*.

Dolores aliqui unde in alios commutantur.

Hinc, etiam deduci potest, unde *Dolor Punctorius* aliquando in *Mordacem, Lancinantem*, aliosque ejusmodi commutatur; Quippe ob variam *Materiae Positionem*, qua diversæ *Nervi Fibrillæ* afficiuntur.

Dolor urens unde.

Hinc etiam videre est, quo pacto *Dolor* ille fit, in quo *Partem*

tem affectam *Ferro Candenti* aduri sentimus. *Particulæ* enim *Igneæ*, ob summam Exilitatem, Parti cuilibet admotæ, Partes ejus a se mutuo dividunt & divellunt, unde in intestinum Motum cientur, & etiam Metallâ durissima liquantur & funduntur. Hæ ergo *Particulæ* quæ maxima Vi pollent, & Partes Nervorum vehementissime a se invicem dividunt & divellunt, hanc urendi Sensationem in nobis excitabunt. Quæ etiam erit diversa prout variantur Positiones *Materiæ Morbificæ*. Positis itaque his *Particulis Angulis* acutioribus & tenuioribus quam priores terminari, Vi maxima introrsum trudentur, Partesque Nervorum ingenti Impetu, & in Puncto Temporis divellent; Unde Tremor Nervi *Momenti* maximi, & *Dolo-*

res maxime vehementes. Cum autem hæc omnia a *Particulis Igneis* hoc modo dispositis efficiuntur, patet hanc Sensationem hoc modo in nobis produci. Hoc ulterius patet ex eo, quod qui *Biliosi* tenisque sunt *Habitus*, quorum *Pulsus* plures *Ictus* in dato *Tempore* perficiunt, & *Humores* exinde majorem *Acrimoniam* contrahunt, *Particulæque Angulis* acutioribus terminantur, hac *Doloris Specie* aliis frequentius excruciantur.

Ex his, & iis quæ de *Frigore* diximus patet, unde *Urendi Sensio* cum *Frigore* jungatur, & in *Medio Partis* frigescentis sentiri potest; aliique *Dolores* toto *Cælo* diversi jungantur, & permulta admirabilia *Dolorum Phenomena* clarius intelligantur.

Hinc deduci potest ista *Doloris Podagræ* Species, qua *Ossa* Partis affectæ frangi videntur. Quoniam enim *Ossa* a *Periosteis* separata non omnino sentiunt, omnis ergo *Fractio* Sensatio fit per Affectionem aliquam *Periostei*, Fracto enim Osse quolibet, *Periosteum*, quod ei intime in omni Puncto adhæret, multum tendatur necesse est; unde Partes ejus a se mutuo divelluntur & distrahuntur, & fit *Solutio Continui*, & Tremor Nervi *Momenti* majoris. Quicquid ergo est tam tenue, tantique est Impetus, ac subito Partes *Periostei* a se mutuo distrahere sufficiat, *Dolorem Frangitivum*, seu *Sensum Fractio* in nobis excitabit; sive externe in Superficiem *Periostei*, sive inter externam Superficiem *Ossis*, & internam *Periostei* nitatur. Patet au-

Unde
Frangitivus.

tem ex Præmissis *Materiam Podagricam* ad hoc peragendum sufficere. Ubiunque ergo Materies Podagrica hoc modo deponitur, *Dolorem Frangitivum*, seu *Sensum Ossis fracti* in nobis excitabit.

Unde Luxans. Hinc etiam *Doloris Luxativi* ducatur Ratio. Cum enim Luxato Osse quolibet ultra Tonum tenduntur *Ligamenta*, & fit *Solutio Continui Momenti* majoris; Quicquid itaque ad hæc in *Ligamentorum Fibrillis* producendum sufficiet, *Dolorem Luxativum*, seu *Sensum Ossis Luxati* producet; ad hoc autem sufficit *Materia Podagrica*, fiat itaque hic *Dolor*.

Unde Tendens, Premens, Coarctans, Dilacerans Quoniam *Materies Podagrica* partim ob *Cohæsiorem Naturalem* majorem, partimque ob *Vasorum Canales nimis angustas* in *Parte affecta* subsistit, eamque infarcit, Pars hæc ob *continuum Affluxum novæ Materiæ* distendetur

detur ad Spatium Naturali majus, ideoque distrahentur Partes Nervi a se mutuo solito magis, & *Solutio Continui* exinde proveniens erit solita major, & per consequens, certum istum & determinatum Gradum superabit, quo fiunt aliæ Sensationes, fiet ergo ex hac Partium Distractione *Dolor*. Cum autem ob continuum Affluxum novæ Materiæ Pars affecta sensim magis distenditur, & tam Fibre Longitudinales quam Transversæ quoad earum Directiones tenduntur: Hæ a Materie nova affluente, & secundum Vasis Longitudinem urgente; Illæ a Materie impacta sensim adaucta, & quoad Vasis Latera urgente, & Diametros augente, dabitur Sensatio *Doloris* Partem affectam tendentis, quæ erit major, aut minor, & omnimodo varius, pro Ra-

tione *Magnitudinis*, & *Positionis* *Obstructionis*, *Tensitatis* *Partis* affectæ, & *Virium urgentium*, ut ex iis quæ diximus patet. Ex his ergo intelligatur, quid sit *Dolor Coarctans*, *Gravans*, *Extendens*, *Premens*, *Dilacerans*, aliique ejusmodi, cum hæ tantum sunt *Doloris tendentis* *Species*.

Ex his patet, cur *Dolor tendens* semper cum prioribus inveniat.

Dolor Gravitivus quibus Particulis producitur. Si *Materia Podagrica* in *Viris* aliquibus minoris sit *Impetus* quam aliis, hoc est si *Particulæ* minus sint *Angulosæ*, aut *Angulis* obtusioribus terminentur quam in aliis, hæ minori *Vi* erunt præditæ, & minori *Nifu* in *Partes Nervorum* se intrudent; Unde *Fibrillæ* sensim continuo tendentur, eritque *Pressio Partium*

tium Fibrillarum extrorsum continua, & fiet in nobis Sensio *Pressuræ & Gravitatis*. Unde etiam patet haec Sensionem a Particulis quibuscumque produci posse, qui magni non sunt Impetus, & qui *Angulis* acutis non terminantur, uti sunt *Aquosæ, Terrenæ, Pituitosæ*.

Hinc patet unde *Dolores* multo magis sunt vehementes in istis Corporis Partibus, ubi nulla datur libera *Membrana Dilatatio*, uti accidit in Affectione *Perio-*
stei, quod in singulis ejus *Punctis Ossis* affigitur, nec Locum ullum habet, in quem *Fibræ*, a Materia ibi deposita, distractæ, & divulsæ libere cedant. Hinc etiam patet Dolores maxime esse vehementes in istis Corporis Partibus, quæ Natura aliis tensiores sunt, hæ enim minus cedent

Dolores quibus Corporis Partibus maxime vehementes.

Particulis in Interstitia intrusis, unde *Impetus* Particularum Dolores excitantium erit vividior, *Solutio Continui*, & *Tremor Nervi Momenti* majoris, & per consequens Dolores acriores & vehementiores.

Dolores unde sensim intenduntur & diminuuntur.

Ostendimus in Præmissis, quod quo magis tenditur Pars aliqua, & Fibræ ejus Rupturæ propiores evadunt, eo major & vehementior est *Dolor*. Posito itaque *Vasculo* quolibet minimo ab affluente Materia distendi, plurimum tendentur *Fibrilla*, & crescet *Dolor* quousque vel totum *Vasculum*, aut *Fibrilla* ejus aliqua rumpetur, & *Spatium* magis amplum *Liquori* contento præbeatur. Disrupta autem *Fibrilla*, desinit *Dolor*, eo solo excepto qui ex *Tensione* reliquarum adhiuc integrarum, aut Se-

midisruptarum Ortum ducit, & per consequens remittetur *Dolor* quousque *Fibrilla* altera a *Materia* ulterius aucta tendetur, & *Dolores* producet.

Disrupto autem *Vasculo* effundetur *Liquor* in *Partium* contiguarum *Interstitia*, nec amplius dolet illud *Vas*, & aucta ejus *Copia* has *Partes* ultra *Tonum* distendet. Hæ autem *Partes* ex *Vasis minoribus* constantes, *Distentioni* facilius cedent, quam *ultimi Nervosi Canales*, qui ex *solis Fibris Solidis* constant, ideoque erunt *Dolores* *apparente Tumore* mitiores. Unde apparente Tumore mitiores.

Hinc pendet *Ratio* quare *Pars* affecta *Sensatione* tam exquisita *Pars affecta Sensatione tam exquisita* pollet, ut ne *levissimum Digtus*, aut *Stragulorum Tactum* perferre potest. *Fibræ* enim *totius Corporis*, & præcipue *Partis* affectæ, Unde Pars affecta Sensatione tam exquisita pollet.

affectæ, adeo vehementer tenduntur, tantaque Vi Elastica pol-
 lent a majori Liquidi Nervosi
 copia in Partem affectam deriva-
 ta, ut Nervorum Tremores erunt
Momenti majoris, & Undulatio-
 nes Liquidi Nervosi in *Cerebrum*
 refluentis densiores & frequenti-
 ores, & Sensatio quælibet ejus
 Ope ad Animum delata multo
 vividior, & Stylo acutiori in
 Animo depingetur. Ad hoc e-
 tiam non rarum conducit natu-
 ralis Partium *Podagra* affectarum
 Tensitas, qua nulla datur libera
 Fibrillarum Longitudo, qua di-
 stendi possint.

Unde *Podagricus* sæviante *Paroxysmo*
 tantis *Animi Pathematibus* est
 obnoxius. Quippe adeo tendun-
 tur Nervi, adeoque Liquido Ner-
 voso implentur, ut Species quæ-
 cun-

cunque sensiles in Corpus impingentes, Tremorem Nervi momenti majoris inducent; Unde refluit Liquidum Undis densioribus in *Cerebrum*, & Sensationem *Momenti* majoris, quam Statu Naturali, in *Animo* producit.

Quoniam Liquidum nervosas Partes alluens ab ea Vivendi Ratione *Visciditate* augetur, quæ *Podagram* inducit, ista Vivendi Ratio diutius protracta, *Visciditatem* ulterius augebit; ideoque erit hic Liquor in *Senibus* quam *Junioribus* viscidior. Hoc posito *Materies Podagrica* difficiliter per Vasorum Canales transibit, eosq; infarciet, per quos antea libere transivit; Unde distendentur ad Spatium naturali majus, & fient *Dolores* ut jam ostendimus. Præterea cum Partes extremæ ita obstruuntur &

ex-

Unde
Podagra
sensim
Corporis
Truncum &
alias
Partes
invadit.

exsiccantur, ut *Materies Podagri-*
ca ad eas transire non potest, in
 alia Loca quibus patentior da-
 tur Porta ruat, & Dolores exci-
 tet necesse est.

Unde Ex his etiam ducatur Ratio,
 Dolores in Senectute decre-
 scunt. Cum enim *Ultima Vasa*
 a Visciditate Liquidi transeuntis
 agglutinantur, callosa evadunt,
 & crescunt in Fibrae Solidae non
 sentientis Speciem, erunt Tre-
 mores Nervorum, & Undulatio-
 nes Liquidi minoris *Momenti*,
 & Dolores mitiores. Præterea
 cum quotidie augetur Liquidi
 Viscositas, Particulæ acres adeo
 Viscidis implicentur, ut mino-
 ris fiant Impetus, & difficilius in
 Partes Nervi trudentur, & exinde
 Dolores minus vehementes pro-
 ducant, ut ex Præmissis patet.

Posito Dolore alicujus Mo-^{Paroxys-}
 menti in Parte qualibet, *Fibræ* ^{mus cur}
 totius Corporis contrahentur va- ^{tandem}
 lide, & fient *Tremores* densiores, ^{ex se ces-}
 frequentiores, & majoris Mo- ^{sat.}
menti, & augebitur *Nisus* quo
Vasorum Tunica se ad *Axem Ca-*
nalis applicare conantur. Ob
 quas Rationes Liquida in iis
 contenta majori Vi solvent, ex-
 priment, & confringent; Unde
Sanguinis Moleculæ magis divi-
 dentur, & Liquidum per ultima
Vasa transiens fluxilius evadet.
 Cum autem ab hoc Visciditate
 adaucto *Paroxysmus* advenit,
 hoc ad Statum Naturalem redu-
 cto, necessario cessabit; quod
 citius aut ferius accidet, pro
 Ratione *Momenti Cohæſionis* in
 ultimis Liquoribus. Quo enim
 major horum Visciditas, eo ma-
 jor Vis requiretur ut ad datam
 Fluxi-

Fluxilitatem reducantur, & per consequens eo diuturnior *Paroxysmus*.

Cur vix unquam a Podagra immunes Senes. Ex his fatis patet unde in Senibus *Paroxysmi* diuturniores evadunt. Et cur cessante Doloris in Senectute Sævitie, vix unquam integre a Doloribus liber sit *Ager*.

Cur in Æstate immunes. Blandus *Æstatis* Calor Fibras totius Corporis relaxat, & Liquida omnia nostra solvit; Unde Fibrillæ Liquida per ultima Vasa transeuntia minus resistent, & ipsa Liquida ob majorem Fluxilitatem facilius transibunt, & ad Obstructiones, & *Paroxysmos* producendos minus idonea evadent.

Unde Pruritus Paroxysmum abeuntem sequitur. Quoniã ex eunte *Paroxysmo* Materia Podagrica fluxilior evadit, & facilius per ultima Vasa transit; aut si rumpuntur Vascula

la effusus Liqueor non adeo a circumambientibus compressus, minus quaquaverfum nitetur: Alterutro itaque horum posito, Particulæ minori Impetu in Nervi Partes trudentur, & ad *Dolorem Pungentem* ac antea producendum non erunt æque idoneæ, quin in quamplurimis Punctis sibi mutuo proximis levissime tantummodo pungent, hoc est *Pruritum* facient. Præterea Parte aliqua Materiei naturali viscidioris durante *Paroxysmo* in Vascularibus Cutaneis sub *Cuticula Squamosa* deposita, non minima harum Particularum acrium Portio inter *Cuticulam* & *Cutem* detenta manebit; *Squamæ* enim istæ exiguæ a viscidioris hujus Materiei Parte sibi mutuo nimis stricte conjunctæ Quantitatem aliquam Particularum harum acrium intus

tus detinebunt, quæ aliter unâ cum Humiditate exiret : quæ Fibras Cutaneas irritantes, non solum Pruritus molestum excitabunt, quousque hæ Squamæ cohærentes, vel levi Frictione, aut alio modo a se mutuo separantur, & Via Materiæ exeunti pateat; quinetiam partim ob

Unde *Acrimoniam* iis insitam, partim-
Squamæ que ob continuam *Materiæ Per-*
furfura- *spirabilis* Successionem, *Squamas*
ccæ. has cohærentes adeo excitabunt, ut levis Frictio eas in Partem affectam erigat, & *Furfuris* ad instar disponat.

Unde Ostendunt Experimenta *Co-*
Tophi. *Etione*, *Combustioneque* facta in *Fibrosam* nostri Corporis Partem, ultimum Solidum minimorum Vasculorum, quorum Contextu formantur reliqua, omni Liquido Spoliatum, esse
 Corpus

Corpus mere *terrestre*. Demonstravit etiam *Doctiss. Boyleus*, Chymicorum facile Princeps, limpidissimam *Aquam* multiplici *Cohobatione* in *Terram* fere omnino transmutari, *Oleaque* paucioribus *Cohobationibus* in *Terrestrem* commutari *Materiam*; ideoque siue ultimum nostrum solidum, siue Liquidum respiciemus terrestribus constant *Particulis*. Positis itaque nostris *Vasculis* ultimis, *Vi* *Liquidi* infarcentis extendi, rumpi, nec amplius *Vasorum* *Speciem* præ se ferre, *Terrestri* sola *Materies* horum *Lorum* suppeditabit. Quoniam etiam *Liquida* nostri *Corporis* tenuissima terrestres secum ferunt *Particulas*, effusâ *Materia* *Podagricâ* *Pars* ejus tenuior *Calore* *Loci* absumetur, & *Materiam* *terrestrem*, crassioremque post se

relinquent, quæ priori permilla, & absumpta Humiditate, *Tophos* istos, *Terræ Damnatæ* maxime similes producet. Hoc autem in *Senibus* præ *Junioribus* accidet, partim ob majorem *Materiae Podagricæ Visciditatem*, partimq; ob *Fibrarum Rigiditatem*, qua *Materiae* transfluente nullo modo cedent, sed *Vi Virium* urgentium rumpuntur, & destruuntur.

Unde
alia *Ar-*
thritidis
Species.

Antequam autem alio nos convertemus, non abs re forsan erit aliquid de aliis *Arthritidis* *Speciebus* adjungere. Hic enim *Morbus* non tantum *Pedes* primum invadit, quin etiam aliam quamlibet *Corporis Partem*, ob hanc, præ cæteris, male se habentem; *Equisones* enim fere omnes *Ischiade* affici, ex *Observationibus Ramazini* constat

stat (m); quod ipsum de Scythis, aliisque Equitatione nimis utentibus, observavit *Divinus Senex* (n). Cum enim Musculi *Femoris* tanto, & tam assiduo Nifu Sellæ comprimuntur, ac in Actione hac tam tonica, qua *Equiso* Equum variis Motibus ei insuetis instruit, requiritur, adeo tenduntur *Ligamenta*, Partesque eorum Nervosæ ob majorem Ossium Sellæque in eas Nisum coarctantur, ut Liquidum per eas transiens in Motu impediens, inde fient Dolores, ut antea ostendimus. Cum itaque *Podagra* & *Ischias* Partes præ cæteris coarctatas & male affectas invadunt, quid ni etiam *Chiragra*, aliæque *Arthritidis* Species

(m) De Morb. Artif. pag. 254.

(n) Hyppoc. De Aere Aq. & Loc.

Epidem. IV. N. 17.

Epidem. VII. sub Finem.

ob eandem Rationem Partes sibi proprias invadant; ut ex Medicorum Observationibus ulterius constat (o). Hic autem intelligo eos *Dolores Arthriticos*, qui has Partes solummodo, & constanti Methodo afficiunt, non autem vagos, aut eos qui alias Partes antea afficiebant, jam autem ob Machinam Animalem nimis debilitatam, aliamve quamlibet Rationem has Partes invadunt.

(o) Cels. Lib. II. Cap. 7.

Cal. Aurelian. Tard. Pas. Lib. V. Cap. 1. & 2.

C A P. V.

EX iis quæ in Præmissis diximus patet, *Cibos* in Ventericulum assumptos non æque in *Chylum* nostræ Naturæ

ami-

amicum, ac in Statu Naturali
 commutari; neque hunc *Vi Vi-*
scerum & Humorum nostrorum
 adeo in Sanguinem converti, ut
 Liquidum quale in Statu Natu-
 rali per ultima Vasa transit Sup-
 peditare possit; & exinde Liqui-
 dum nervosas Partes alluens *Acri-*
monia & Visciditate peccare.
 Ostendimus insuper ipsa Solida
Rigiditate Fibrarum, & *Coarctatione*
Canalium peccare: Ideoque
 primam hujus Morbi *Originem*
 in *Indigestione Viscerum*, *Causam*
 tamen ejus *proximam* in *Acri-*
monia & Visciditate Liquidi Ner-
 vosi, & *Rigiditate* Solidi poni
 debere; Et per consequens
 omnes *Cochiones* in hoc Morbo
 producendo vitiari, & hoc, Vi-
 tio Liquidis Succisque majori-
 bus vix Sensibus nostris manife-
 sto non raro fieri. Cum itaque

*Perfe-
cta hujus
Morbi
Curatio
difficil-
lima.*

perfecta hujus Morbi Curatio hæc omnia ad Statum pristinum reduci requirit, patet summam in hoc Morbo prorsus extirpando dari Difficultatem; Ejus autem *Sanationem* ita, ut *Paroxysmi* breviores mitiores, & minus frequentes redeant, & *Podagrici* minori Incommodo Insultus ejus sustineant, ex iis quæ in præmissa Theoria diximus elici posse.

*Indicati-
ones Cu-
ratoriæ.*

Indicationes itaque *Curatoriæ* requirunt. Primo, ut ab indigesta Mole Cruditatum liberentur *Primæ Viæ*, & ad Vires pristinas reducantur *Viscera*. Unde assumpta Indolem sanis nostris Humoribus similem induant, & in Liquidum quale per ultima Vasa in Statu Naturali transit convertantur, & quod Nutritioni minus est idoneum, *Perspiratione Sanctoriana* debito Tempore, &

Quan-

Quantitate e Corpore ejiciatur. Secundo, ut *Liquidum* in ultimis Vasis stagnans, easque infarciens, e Corpore excernatur, & liberior Transitus per Vasa maxime coarctata ei concilietur.

Ad primam harum Intentionum conducunt *Emetica*, *Cathartica* lenissima, pro Re nata repetita; *Medicamenta amara*, *aromatica*, *antiscorbutica*; *Sales Alcalini fixi*, parva Quantitate diu assumpti; *Cibi*, *Potusque* nutritioni idonei, facile digerendi, leves, cito assimilandi, debitaque Copia assumpti; *Exercitia* magna, sæpe iterata, diu continuata, sed præ cæteris, *Equitatio* in Aere sicco, puro, sereno; *Frictiones*; *Motus* Partium affectarum; *Somnus* maturus.

Ad Secundam conducunt tum priora, tum *Sudores* lenes *Balnea-*

neatione in *Aquis Thermalibus* naturalibus, artificialibus, aut *Hypocausti* Ope sæpe iterati, aut *Ufu Salium Volatilium*, cum largo *Haustu Liquorum* attenuantium, actu calidorum, mane in *Lecto* ad *Sudores* leniter procurandos assumptorum; tum *Mercurialia* purgantia, cum larga diluentium *Copia* assumpta; *Frictiones* totius *Corporis*, sed præ cæteris *Partis affectæ*, sæpe *Lintheis calidis, ficcis*, ad *Rubedinem* fere continuatæ; *Balnea frigida* aliaque ejusmodi. Quæ cum *Prudentia* usurpata, & secundum varia *Podagricorum* *Temperamenta* adhibita, non minimum, etiam in *Tophoso* hujus *Morbi* *Statu*, *Levamen* attulerunt.

Quoniam etiam hic *Morbus* a quamplurimis *Causis*, in *Cap. II.* *descriptis*, a se mutuo valde
di-

diversis, Ortum ducit, quorum Effectus in Corpore, etiamsi in aliquibus cum alijs congruant, admodum sunt diversi, ut in Præmissis ostendimus, non hujus Morbi *Nomini*, sed peculiari ejus *Genio* studendum, & Remedia, cæteris non neglectis, ei Causæ unde Originem duxerat Morbus, adhibenda; qua Methodo ordinatior, hujus Mali Curatio habebitur.

Unde etiam patet non dari Specificum aliquod Remedium, cujuscunque sub Titulo ab inani *Empericorum* Jactantia laudatum, cujus Ope hic Morbus eradicari potest.

APPENDIX.

QUÆSTIONES aliquas Curiosis omnibus, præcipue tamen inclytæ Regiæ Societati, ad ulteriorem Philosophiæ Naturalis promotionem non inutiles, investigandas, humiliter proponens.

Quæst. I. ANNON omnis Materia sit homogenea, & solis Particularum Figuris, Densitatibus, & exinde Vi Cohæſionis diversa?

Quæst. II. Annon tum fieri potest, ut aliqua materiæ Species sit aliarum ultimum Elementum?

Quæst. III. Annon Spiritus Vegetabilium ardentes, sunt so-

solummodo Particulæ *Salinæ* & *Oleosæ*, Fermentationis ope in Partes subtiles divisæ, & Phlegmate suo Solutæ?

Quæst. IV. Annon *Spiritus Vegetabilium Incineratione* parati, sunt solummodo *Particulæ Salinæ Tartari* istarum Plantarum Volatiles, Phlegmate suo Solutæ?

Quæst. V. Annon *Spiritus Animalium Alcalini, Urinosi, Volatiles*, sunt solummodo *Particulæ Salis, & Olei* subtiliter divisæ, & Phlegmate commistæ?

Quæst. VI. Annon *Spiritus Mineralium acidi* sunt solummodo *Particulæ horum Salinæ*, vi Ignis ad Fluiditatem redactæ, & Phlegmate pauxillo dilutæ?

Quæst. VII. Annon cum *Aqua, Oleum, & Sal* ultimo in *Terram*, & nihil aliud resolvi possunt,
hæc

hæc autem non amplius, *Terra* sit ultimum horum omnium *Elementum* ?

Quæst. VIII. Annon *Solidæ Animalium Partes*; Fluidis omnibus orbatae, sunt mera *Terra* ? Et annon *Fluida Animalia* ex *Aqua*, *Oleo*, *Sale*, & *Terra* constantia, ex eodem fonte primario deducuntur ?

Quæst. IX. An *Nutritio* & *Accretio* a sola *Vasorum* distentione oriantur, ut conjecturam fecerunt aliqui ? Vel potius, annon *Particulæ* ultima *Vasa* & *Fibras* constituentes, vi *Fluidorum* circulantium a stricta cohesione distendantur, inde hient *Poruli*, & *Interstitia* fiant, in quæ *Particulæ* similes & homogeneæ vi *Fluidorum* in *Tubo Conico* undiquaque valide prementium, compingantur, & fir-

mitatem a stricta Cohæsione acquirant?

Quest. X. An fieri potest, ut Distentione sola Corpus *Firmitatem*, ut ab Accretione videmus acquirat; quin potius mollius evadat, imo prorsus dissolvatur?

Quest. XI. Annon fieri potest, ut cum *Fibræ Fluidis* orbatae, solis terrestribus constant Particulis, *Accretio* his particulis fiat?

Quest. XII. Annon *Olea* quæ præ cæteris nutriunt, & aliis facilius in *Terram* commutantur, hanc mutationem aliquo saltem gradu a repetitis circulationibus, antequam Partibus Solidis nutriendis apponantur, subeant?

Quest. XIII. Annon *Arbor Helmontiana* Aquæ larga copia semper saturata, *Accretionem* suam ab eadem *Causa* haberet

ret: eo quod *Aqua* eodem modo ac *Olea* est commutabilis? Et annon istæ *Plantæ* quæ in *Aqua* pura nutriuntur & crescunt, celèrem suam Accretionem aquosarum particularum tenuitati, qua minimos Canales pertranseunt & distendunt, debeant; non tamen firmitatem æqualem iis, quæ in *Terra*, *Oleo*, *Sale*, & *Aqua* saturata nutriuntur, acquirunt; eo quod *Aqua* non æquè cito in materiam terrestrem, & fibrarum materiæ homogeneam, ac *Olea* est commutabilis?

Quæst. XIV. Annon *Aqua* est solummodo *Sal* admodum fluidus, tenuis, volatilis, & saporis, expers?

Quæst. XV. Annon *Mercurius* est *Sal* fere ejusmodi?

Quæst. XVI. Annon *Gemmæ* omnes

omnes sunt solummodo *Particulae Salium* concretæ?

Quæst. XVII. Annon *Aqua Vi Æliopilæ* in Vaporem conversa, aliique omnes *Vapores* sunt genus quoddam *Aeris*?

Quæst. XVIII. Annon *Particulae Vapores* constituentes sunt *Particulae Salis, Sulphuris, & Terræ* vi commotionis *Particularum* undiquaque valide inter *Fermentationem*, aut alia de causa motarum, ultra vires *Corporis Attractivas*, a quo expelluntur, ejectæ, et exinde *vim repellendi, & a se mutuo recedendi* acquirunt?

Quæst. XIX. An *Particulae Igneæ* solummodo ab aliis *materiae Particulis*, ob summam earum tenuitatem, soliditatem, & vim *Attractivam* differunt? Et annon hæc in *Terram, & Terra in Lumen* converti possint?

Quæst.

*Quæst. XX. Annon ultimum
Corporis cujuslibet Elementum
est mera Terra?*

F I N I S.

E R R A T A.

In Præf. & Introd. Pag. 4. l. 13. præclara. ibid. l. ult.
dele in- p. 11. l. 2. succurrere. In Lib. p. 2. l. 3. nidorosos
p. 14. l. 2. Observatio. p. 13. l. 21. distentæ. p. 30. l. 18.
Færu. p. 31. l. 1. concreverent. p. 32. l. 6. Folliculos. p. 48.
l. 16. quæ. p. 49. l. ult. viscidius. p. 54. l. 5. cæteris. p. 69.
l. 16. dele In- p. 71. l. 18. imprægnatum. p. 80. l. 3. quafi-
dam. p. 86. l. 20. præditas. p. 99. l. 1. majus. p. 131. l. 15.
istas. p. 141. l. 13. parum. p. 154. l. 9. Heterogeneo.

